

Anbefalinger til hvordan grønlandsk filmproduktion kan styrkes

Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke
Maj 2023

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Arbejdsgruppens sammensætning	4
1. Lovgrundlag på filmområdet	6
1.1 Inatsisartutlov om kunstnerisk virksomhed (Kunstloven).....	6
1.1.1 Ansvars- og opgavefordeling.....	6
1.1.2 Støtteberettigende virksomhed og støtteformer.....	7
1.1.3 Principper for støtte til kunstnerisk virksomhed.....	8
1.2 Selvstyrets bekendtgørelse om tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf	8
1.3 Inatsisartutlov om kultur- og fritidsvirksomhed (Kultur- og fritidsloven).....	10
1.3.1 Ansvars- og opgavefordeling.....	10
1.3.2 Støtteberettigende virksomhed og støtteformer.....	10
2. Offentlige støttemuligheder for filmproduktion	12
2.1 Grønlands kunsthøj	12
2.2 Tips- og lottomidlerne	12
2.3 Andre støttemuligheder	13
3. Filmområdets organisering i Grønland	15
3.1 Film.gl	15
3.2 Grønlands Oscars komité	15
3.3 Filmværkstedet / Filmiliortarfik	15
4. Arbejdsgruppen.....	17
4.1 Arbejdsgruppens bemærkninger om begreberne filmmiljø og filmbranche	17
4.2 Arbejdsgruppens bemærkninger om erhverv og kultur.....	18
4.3 Arbejdsgruppens bemærkninger generelt.....	18
5. Sammenfatning af arbejdsgruppens anbefalinger	20
6. Uddybende beskrivelser af arbejdsgruppens anbefalinger.....	22
6.1 Lovgivning	22
6.1.1 Lov om filmvirksomhed	22
6.1.2 Lov om refusion.....	22
6.2 Funktioner	23
6.2.1 Filmfond	23

6.3 Institution.....	25
6.4 Refusion.....	28
6.5 Tv-station.....	31
6.6 Redskaber	34
6.6.1 Filmhus	34
6.6.2 Uddannelse	37
6.7 Leverance	39
6.8 Distribution.....	40
6.9 Samarbejde	40
6.10 Registrering	42
6.11 Arkiv.....	43
6.12 Overgangsordning	44
6.12.1 Resultatkontrakt.....	44
7. Finansiering.....	48

Indledning

I forbindelse med Inatsisartuts forårssamling 2022 fremsatte Inatsisartutmedlem Nivi Olsen, Demokraatit, følgende forslag: ”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal komme med anbefalinger til, hvordan den grønlandske filmbranche styrkes. Naalakkersuisut skal, så vidt muligt, inddrage relevante parter i arbejdsgruppen. Anbefalingerne skal fremlægges ved FM 2023” (FM2022/75).

I betænkningen afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke til forslaget 2. behandling har udvalget tilkendegivet, at udvalget ikke ønsker at fastlægge konkrete rammer for arbejdsgruppen, men forventer at Naalakkersuisut udarbejder nogle rammer i samarbejde med filmbranchen, som giver arbejdsgruppen det fundament der skal til, for at udarbejde håndgribelige anbefalinger. Udvalget pegede dog på følgende emner som særligt interessante at tage op i arbejdsgruppen:

- Udarbejdelse af en filmlov
- Etablering af et filminstitut
- Ansættelse af en filmkommissær

Naalakkersuisut har på baggrund af det vedtagne Inatsisartutbeslutning nedsat en arbejdsgruppe med relevante interessenter. Arbejdsgruppen tog afsæt i Inatsisartutbeslutningen samt udvalgsbetænkningen i udarbejdelse af anbefalinger til, hvordan grønlandsk filmproduktion kan styrkes.

Formålet med denne redegørelse er at beskrive de gældende regler på kunst- og kulturområdet, hvor filmområdet blandt andet har hjemmel, muligheder for offentlig støtte af filmproduktion i Grønland og filmområdets nuværende organisering. Dertil gengives arbejdsgruppens anbefalinger til, hvordan grønlandsk filmproduktion kan styrkes.

Naalakkersuisut skal gøre opmærksom på, at undtaget i denne redegørelse er beskrivelse af lokale radio og tv-stationer samt KNR, da redegørelsen handler om styrkelse af den grønlandske filmbranche, jf. beslutningsforslaget (FM2022/75).

Arbejdsgruppens sammensætning

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke udpegede følgende medlemmer til arbejdsgruppen:

- Malik Kleist, Filmværkstedet
- Peter Jensen, Inuk Media
- Inuk Jørgensen, Filminstruktør /linjeforstander for den nordiske filmskole
- Tina í Dali Wagner, Leder af det færøske filminstitut
- Klaus Georg Hansen, Film.gl

Arbejdsgruppen afholdt 7 møder i alt, og de afsluttede deres arbejde den 10. januar 2023. Møderne blev afholdt som en kombination af fysiske og virtuelle møder.

Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke havde sekretærfunktionen for arbejdsgruppen.

1. Lovgrundlag på filmområdet

I forbindelse med denne redegørelse tages der udgangspunkt i gældende lovgrundlag for kunst- og kulturområdet. Filmområdet indgår i Inatsisartutlov nr. 11 af 6. juni 2016 om kunstnerisk virksomhed fra 2016, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 25 af 28. november 2019 (hjemmel til at oprette en fond til at administrere tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf).

Dertil skal lovgrundlaget for kultur- og fritidsvirksomhed gennemgås, da tilskudsgrundlaget for landsdækkende foreninger og organisationer blandt andet har hjemmel deri. Derudover berøres andre støttemuligheder, som Naalakkersuisut har ansvaret for, nemlig midler fra Danske Spil, - som blandt andet går til almenyttige formål mv. efter ansøgning herom. Endvidere berøres andre støttemuligheder både inden for og uden for landets grænser.

Nedenfor er en beskrivelse af lovgrundlaget med fokus på kunstområdet "film" og filmfolkenes organisering.

1.1 Inatsisartutlov om kunstnerisk virksomhed (Kunstloven)

Kunstloven har fokus på to hovedområder. For det første fremme af kunstnerisk virksomhed og for det andet befolkningens adgang til kunstnerisk virksomhed.

I Kunstlovens anvendelsesområde er listet en række kunstområder, som er omfattet af loven, jf. § 1. Og det er følgende: 1) arkitektur, 2) billedkunst, 3) film, 4) kunsthåndværk og design, 5) litteratur, 6) musik, og 7) scenekunst.

I beskrivelserne af de enkelte kunstarter bliver "film" i § 1, stk. 5 beskrevet som: "ved kunstområdet film forstås levende billeder af enhver art uanset optagelses- og forevisningsform, herunder fotografiske film og videogrammer, bortset fra tv-udsendelser".

1.1.1 Ansvars- og opgavefordeling

Naalakkersuisut skal fremme kunstnerisk virksomhed i Grønland og grønlandsk kunst i udlandet og skal så vidt muligt sikre borgernes adgang til et bredt og alsidigt udbud af grønlandsk kunst og kunstnerisk virksomhed fra udlandet.

Kommunalbestyrelserne skal fremme kunstnerisk virksomhed i kommunerne og skal så vidt muligt sikre borgere i kommunerne adgang til et bredt og alsidigt udbud af grønlandsk kunst og kunstnerisk virksomhed fra udlandet.

Naalakkersuisuts ansvar gælder således for hele Grønland, mens kommunalbestyrelsernes ansvar kun gælder for kommunerne. Naalakkersuisuts ansvar gælder også fremme af grønlandsk kunst i udlandet.

Med hensyn til bestemmelserne om, hvordan forpligtelserne skal efterleves, er Naalakkersuisut forpligtet til at yde økonomisk støtte til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf, mens kommunalbestyrelserne ikke har en sådan forpligtelse. Kommunalbestyrelserne hjemles dog en

mulighed for at kunne yde økonomisk støtte og på anden vis stimulere til udøvelse og formidling af kunstnerisk virksomhed.

Kommunalbestyrelserne er forpligtet til at medvirke til tilvejebringelse af egnede lokaler og andre fysiske rammer og til at stille egnede lokaler og andre fysiske rammer til rådighed. Naalakkersuisut er ikke forpligtet, men kan medvirke hertil. Naalakkersuisut vil desuden kunne yde faglig konsulenttjeneste og tilbyde relevante uddannelses-, videreuddannelses- og efteruddannelsestilbud.

1.1.2 Støtteberettigende virksomhed og støtteformer

Bestemmelserne vedrørende støtteberettigende virksomhed og støtteformer er delt i to. Det første omhandler fysiske rammer, og det andet omhandler kunstnerisk virksomhed og formidling heraf.

Fysiske rammer

Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne har mulighed for at yde tilskud til anlæg, renovering og drift af bygninger og lokaler, der anvendes til kunstnerisk virksomhed eller formidling af kunstnerisk virksomhed, herunder udstillingslokaler, biografer, teatre, øvelokaler og møde- og forsamlingshuse. Dertil er der også indsat en bestemmelse om, hvis kommunalbestyrelsen eller andre yder tilskud til anlæg, renovering og drift af bygninger, lokaler og andre fysiske rammer, der anvendes til kunstnerisk virksomhed eller formidling af kunstnerisk virksomhed, kan Naalakkersuisut refundere tilskuddet helt eller delvist.

Derudover kan Naalakkersuisut i samråd med kommunalbestyrelsen fastsætte regler om tilskud til anlæg, renovering og drift af bygninger, lokaler og andre fysiske rammer, der anvendes til kunstnerisk virksomhed eller formidling af kunstnerisk virksomhed, herunder om ansvars- og opgavefordeling, betingelser og vilkår for tilskud, ansøgningsprocedure, regnskab og revision.

Kunstnerisk virksomhed og formidling heraf

Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til:

- 1) udøvelse af kunstnerisk virksomhed, herunder til dækning af rejseomkostninger og udgifter til indkvartering,
- 2) udvikling og produktion af kunstneriske værker, herunder til materialer til brug for den kunstneriske virksomhed og
- 3) udstilling og formidling i øvrigt af kunstnerisk virksomhed.

Naalakkersuisut fastsætter regler om tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf, herunder om afgrænsning af tilskudsberettigede, prioriteringskriterier, art og omfang af tilskud, tilskudsbetingelser, vilkår for tilskud, krav til ansøgninger, procedurer, administration og klage.

Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne kan indkøbe kunst med henblik på etablering af repræsentative samlinger og til udsmykning af det offentlige rum.

Derudover har Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen også mulighed for at bestille grønlandsk kunst til udsmykning af det offentlige rum eller at iværksætte andre initiativer end egentlige bestillingsværker, med henblik på udsmykning af det offentlige rum.

Naalakkersuisut har bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om etablering af repræsentative samlinger af grønlandsk kunst, udsmykning samt om bestillingsværker, herunder om hvilke andre afledte forpligtelser etablering af repræsentative samlinger og indkøb af kunst kan have, såsom vedligeholdelsesforpligtelse, ejerskabsforhold m.v.

Derudover har Naalakkersuisut mulighed for at fastsætte regler om visningsvederlag til kunstnere, hvis værker er udlånt til udstillinger hos offentlige myndigheder og institutioner.

1.1.3 Principper for støtte til kunstnerisk virksomhed

Tilskud, der ydes af Naalakkersuisut, bliver fortrinsvis ydet til landsdækkende kunstnerisk virksomhed og professionel kunstnerisk virksomhed. Tilskud fra kommunalbestyrelserne bliver fortrinsvis ydet til lokal kunstnerisk virksomhed.

Tilskud til kunstnerisk virksomhed vil blive ydet på baggrund af en vurdering af kunstnerisk kvalitet og talent. Dette princip er indsat for at tydeliggøre, at støtten skal ydes på baggrund af en kunstfaglig vurdering. Den kunstfaglige vurdering forudsætter, at der såvel i sagsbehandlingen af ansøgningerne som ved afgørelsen af støttetildelingen er en tilstrækkelig kunstfaglig kompetence.

Udover de ovenfor nævnte principper vil Naalakkersuisut ved tildeling af tilskud til kunstnerisk virksomhed så vidt muligt også skulle tilgodese alle de kunstneriske genrer og udtryksformer indenfor de i § 1 nævnte kunstområder, kunstnerisk virksomhed der går på tværs af flere kunstområder, kunstnerisk virksomhed der involverer eller er målrettet børn og unge og sikre en geografisk spredning af kunstnerisk virksomhed jf. Kunstlovens § 13, stk. 2.

Baggrunden for disse principper skal ses i sammenhæng med Naalakkersuisuts forpligtelse til at fremme kunstnerisk virksomhed og til at sikre befolkningens adgang til kunstnerisk virksomhed i hele landet. Kommunalbestyrelserne har ikke den samme forpligtelse, idet kommunalbestyrelsens forpligtelse alene går på at fremme kunstnerisk virksomhed i kommunen og på at sikre borgere i kommunen adgang til et bredt og alsidigt udbud af kunstnerisk virksomhed.

1.2 Selvstyrets bekendtgørelse om tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf

Naalakkersuisut har udstedt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 75 af 21. december 2021 om tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf med hjemmel i Inatsisartutlov nr. 11 af 6. juni 2016 om kunstnerisk virksomhed. Ifølge § 13 ydes tilskud på grundlag af de principper for Naalakkersuisuts støtte til kunstnerisk virksomhed, der er fastsat i Inatsisartutlov om kunstnerisk virksomhed.

Derudover er det nærmere bestemt i § 13, stk. 2, at administrator skal med respekt for principperne i Inatsisartutlov om kunstnerisk virksomhed fastsætte nærmere retningslinjer for prioritering af ansøgninger. Retningslinjerne skal godkendes af Departementet for Kultur og skal efterfølgende offentliggøres.

Ifølge § 1 finder bekendtgørelsen anvendelse for administration af tilskud, der tildeles af Naalakkersuisut eller af råd, udvalg, fonde og lignende, som Naalakkersuisut helt eller delvist har

overladt varetagelse af opgaverne vedrørende administrationen af Naalakkersuisuts tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf (administrator).

Ifølge § 3 kan tilskud ydes til:

- 1) Kunstneres udøvelse, udvikling og produktion af kunstnerisk virksomhed og formidling heraf, og
- 2) virksomheder, institutioner, organisationer og lignende i forbindelse med udstilling og formidling i øvrigt af kunstnerisk virksomhed i Grønland og grønlandsk kunst i udlandet.

I § 4 er det bestemt, at tilskud til kunstneres udøvelse af kunstnerisk virksomhed og formidling heraf, jf. § 3, stk. 1, ydes til kunstnere, der på ansøgningstidspunktet har fast bopæl i Grønland.

Og i § 5 er det bestemt, at tilskud til udstilling og formidling i øvrigt af kunstnerisk virksomhed i Grønland og grønlandsk kunst i udlandet, jf. § 3, stk. 2, ydes til virksomheder, institutioner, organisationer og lignende, der har hjemsted i Grønland.

Ifølge § 6 ydes tilskud efter ansøgning til ansøgere i form af:

1) Projekttilskud

Ved projekttilskud forstås tilskud til en aktivitet, der afvikles over en afgrænset periode, og som har et konkret mål eller slutresultat.

2) Arbejdslegat

Ved arbejdslegat forstås tilskud til en arbejdsproces eller et kunstnerisk forløb.

3) Garanti for tilskud

Ved garanti for tilskud forstås, at tilskud udbetales, hvis vilkår i forbindelse med tilskudstildelingen er opfyldt.

4) Refusion

Ved refusion forstås efterfølgende godtgørelse af afholdte udgifter, som af administrator forlods er godkendt som berettigede til godtgørelse.

5) Driftstilskud

Ved driftstilskud forstås tilskud til dækning af udgifter til løbende drift af en aktivitet, herunder udgifter til personale, lokaler og kontorhold.

Dertil er der indsat bestemmelser i bekendtgørelsen om, hvad der ikke kan ydes tilskud til. Det kan f.eks. være aktiviteter, der må forventes at kunne afholdes inden for ansøgerens almindelige budget, aktiviteter der allerede er igangsat ved ansøgningsfristen (medmindre der er tale om refusion), etablering og drift af hjemmesider, uddannelser og kurser, køb af værktøj mv. samt genudgivelser.

Derudover er der indsat bestemmelser om regnskab, revision samt bortfald af og tilbagebetaling af tilskud.

1.3 Inatsisartutlov om kultur- og fritidsvirksomhed (Kultur- og fritidsloven)

Inatsisartutlov nr. 5 af 6. juni 2016 om kultur- og fritidsvirksomhed har fokus på at tydeliggøre de offentlige myndigheders ansvar og kompetence og deres muligheder for at yde tilskud på området. Dernæst er der regler om fritidsundervisning og om fritidsklubber, samt regler om fritidshjem, som der ikke redegøres for i denne redegørelse.

1.3.1 Ansvars- og opgavefordeling

Naalakkersuisut har det overordnede ansvar for, at der i hele landet ydes kultur- og fritidsvirksomhed i henhold til Inatsisartutloven, og at Naalakkersuisut sammen med kommunalbestyrelserne skal medvirke til tilvejebringelse af gode rammevilkår herfor. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kultur og fritidsvirksomhed i kommunen. Kommunalbestyrelsen fastsætter mål og rammer herfor med henblik på at give kommunens borgere mulighed for at udvikle, udøve og benytte sig af en mangfoldighed af kulturelle tilbud.

Kommunalbestyrelsen skal hvert år udarbejde en plan for kultur- og fritidsvirksomheden i kommunen, og at denne skal offentliggøres på kommunens hjemmeside. Der er desuden givet Naalakkersuisut hjemmel til at fastsætte regler om indhold og form af den nævnte plan.

Der er fastsat regler om, hvordan kommunalbestyrelsen skal efterleve sine forpligtelser i henhold til Inatsisartutloven. Dette skal ske ved at stille egnede lokaler og andre fysiske rammer til rådighed og ved at yde tilskud til driftsudgifter til lokaler og udendørsanlæg, der ejes eller lejes af børne- og ungdomsorganisationer.

Dertil er der fastsat regler om, hvordan kommunalbestyrelsen i øvrigt kan efterleve sine forpligtelser efter Inatsisartutloven. Dette omhandler både fysiske rammer og aktiviteter. Kommunalbestyrelsen kan medvirke til tilvejebringelse af egnede lokaler og andre fysiske rammer, der anvendes til kultur- og fritidsvirksomhed. Kommunalbestyrelsen kan i øvrigt yde økonomisk støtte og på anden vis stimulere til udvikling og produktion, udøvelse, benyttelse og formidling af kultur- og fritidsvirksomhed. Der er givet Naalakkersuisut hjemmel til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens forpligtelse vedrørende egnede lokaler og andre fysiske rammer i henhold til § 5, stk. 1.

Derudover er der fastsat bestemmelse omhandlende Naalakkersuisuts varetagelse af kommunalbestyrelsernes opgaver efter loven i områder uden for den kommunale inddeling.

1.3.2 Støtteberettigende virksomhed og støtteformer

I bestemmelserne vedrørende støtteberettigende virksomhed og støtte er bestemmelserne delt i to. Det første handler om fysiske rammer og det andet handler om aktiviteter.

Fysiske rammer

Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne kan yde tilskud til anlæg, renovering og drift af bygninger, lokaler og andre fysiske rammer, der anvendes til kultur- og fritidsvirksomhed, herunder fritidshjem, fritidsklubber, udstillingslokaler, øvelokaler og møde- og forsamlingshuse. Dertil kan Naalakkersuisut, hvis kommunalbestyrelsen eller andre yder tilskud til anlæg, renovering og drift af

bygninger, lokaler og andre fysiske rammer, der anvendes til kultur- og fritidsvirksomhed, refundere tilskuddet helt eller delvist.

Dertil kan Naalakkersuisut i samråd med kommunalbestyrelserne fastsætte regler om tilskud til anlæg, renovering og drift af bygninger, lokaler og andre fysiske rammer, der anvendes til kultur- og fritidsvirksomhed, herunder om ansvars- og opgavefordeling, betingelser og vilkår for tilskud, ansøgningsprocedure, regnskab og revision.

Aktiviteter

I bestemmelserne er der listet, hvad Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne kan yde støtte til:

- 1) udvikling og produktion af aktiviteter, herunder til materialer til brug herfor,
- 2) udøvelse af aktiviteter, herunder til dækning af rejseomkostninger og udgifter til indkvartering,
- 3) drift af foreninger og organisationer, hvis virkefelt er kultur- og fritidsvirksomhed,
- 4) nedbringelse af entréindtægter, deltagergebyrer og lignende og
- 5) udstilling og formidling i øvrigt.

Desuden kan Naalakkersuisut yde støtte tilskud til kultur- og fritidsvirksomhed uden for Grønland.

Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne skal ved uddeling af tilskud så vidt muligt tilgodese aktiviteter, der involverer børn og unge, personer med funktionshindringer og socialt udsatte grupper. Dertil skal Naalakkersuisut ved uddeling af tilskud så vidt muligt tilgodese aktiviteter, der er landsdækkende eller omfatter aktiviteter i to eller flere kommuner.

Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne kan ikke yde tilskud til politiske, religiøse eller fagforeningsmæssige formål.

Og Naalakkersuisut kan i samråd med kommunalbestyrelserne fastsætte regler om tilskud til aktiviteter inden for kultur- og fritidsvirksomhed, herunder om ansvars- og opgavefordeling, afgrænsning af støtteberettiget virksomhed, betingelser og vilkår for tilskud, ansøgningsprocedure, regnskab og revision.

2. Offentlige støttemuligheder for filmproduktion

Nedenfor beskrives de gældende muligheder for offentlig støtte af filmproduktion i Grønland.

2.1 Grønlands kunstfond

Grønlands Kunstfond blev etableret den 1. januar 2022.

Kunstfondens virksomhed er reguleret ved Selvstyrets bekendtgørelse nr. 43 af 13. august 2021.

Kunstfonden ledes af en bestyrelse bestående af 5 medlemmer, udpeget af Naalakkersuisoq for Kultur, og bestyrelsens funktionsperiode er 4 år.

Grønlands Kunstfonds formål er at fremme kunstnerisk virksomhed i Grønland og grønlandsk kunst i udlandet og skal så vidt muligt sikre befolkningens adgang til et bredt og alsidigt udbud af grønlandsk kunst og kunstnerisk virksomhed fra udlandet. Grønlands Kunstfonds virksomhed omfatter alle de kunstområder, der er omfattet af Kunstloven.

Grønlands Kunstfonds opgave er at yde tilskud til:

- 1) Udøvelse af kunstnerisk virksomhed, herunder dækning af rejseomkostninger og udgifter til indkvartering,
- 2) udvikling og produktion af kunstneriske værker, herunder materialer til brug for den kunstneriske virksomhed, og
- 3) udstilling og formidling i øvrigt af kunstnerisk virksomhed.

Kunstfonden kan varetage andre opgaver, der har tilknytning til opgavevaretagelsen, herunder rådgivning i spørgsmål vedrørende kunstnerisk virksomhed.

Bestyrelsen udpeger sagkyndige for en periode på 2 år for følgende kunstområder: arkitektur, billedkunst, film, kunsthåndværk og design, litteratur, musik og scenekunst.

De sagkyndige vurderer inden for deres respektive kunstområde de indkomne ansøgninger og laver på baggrund heraf indstillinger til Grønlands Kunstfonds bestyrelse om tildeling af tilskud, herunder om tilskuddets form, størrelse og tidsrum. Bestyrelsen tildeler tilskud på baggrund af indstillinger fra de sagkyndige. Bestyrelsen er ikke bundet af de sagkyndiges indstillinger.

2.2 Tips- og lottomidlerne

Udover Grønlands Kunstfond findes der også midler fra Danske Spil, som kaldes Tips- og lottomidlerne, som Naalakkersuisut administrerer.

Lovgrundlaget for dette er Inatsisartutlov nr. 10 af 27. november 2011 om fordeling af midler fra visse spil (Tips- og lottoloven) samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 16 af 11. maj 2020 om tilskudsformer og tilskudsbetingelser m.v. vedrørende fordeling af midler fra visse spil (Tips- og lottobekendtgørelsen).

Tips- og lottomidlerne fordeles mellem 4 puljer: 1) til breddeidræt, herunder handicap- og ældreidræt, 2), til talent- og eliteidræt, 3) til børne- og ungdomsforeninger og 4) til andre almennyttige formål, herunder kulturelle formål, folkeoplysningsformål, sygdomsbekæmpende og forebyggende formål, sociale formål, friluftformål og almennyttige forskningsformål (bliver kaldt pulje c).

Man kan søge om 2 former for tilskud fra pulje c:

- *Projekttilskud:*
 - Omfatter tilskud til konkrete tidsbegrænsede projekter, der påbegyndes efter ansøgningsfristen
 - Dækker op til 75 % af det tilskudsberettigede budget, dog højst 200.000 kr.
 - Kan ydes til projekter, der gennemføres inden for 5 år fra ansøgningstidspunktet.
 - Der er 4 ansøgningsfrister om året.
- *Driftstilskud:*
 - Omfatter tilskud til den del af driftsudgifter som f.eks. tilskud til ansatte, lokaler, kontorhold, informationsmateriale og bestyrelsesarbejde, dog ikke honorar til bestyrelsesmedlemmer.
 - Højst 90.000 kr. årligt.

Projekttilskud kan søges af alle, der har fast bopæl eller hjemsted i Grønland, og hvis man er en forening eller organisation, skal den have 10 betalende medlemmer eller derover.

Driftstilskud kan søges af landsdækkende foreninger og organisationer med 10 betalende medlemmer eller derover med hjemsted i Grønland, og driftstilskud kan højst bevilges 1 år ad gangen. Der kan årligt genansøges om tilskud.

Man kan højst få tilskud 1 år frem fra ansøgningsfristen.

Jf. § 8, stk. 2 i Tips- og lottobekendtgørelsen kan Naalakkersuisoq for kultur knytte vilkår til modtagelse af tilskud.

Til indsatsområder, der er politisk prioriterede, kan der ydes et højere tilskud end 200.000 kr.

Naalakkersuisut for Kultur har besluttet, at tiltag eller initiativer som vedrører kampagner vedrørende livskvalitet, styrker velfærd og mental sundhed, og som fremmer børnefamiliers og ældres liv skal prioriteres. Ligeledes skal tiltag eller initiativer, som omhandler kunst-, musik- eller teatertilbud til familier, prioriteres.

Gennem tips- og lottomidlerne kan der ikke ydes tilskud til blandt andet kommercielle produkter.

2.3 Andre støttemuligheder

Kommunerne i hele landet yder tilskud til lokal kunstnerisk virksomhed og lokal kulturvirksomhed efter gældende regler på området. F.eks. har Kommuneqarfik Sermersooq en Sermeq-pulje, som skal bidrage til, at der skabes eksperimenterende kulturaktiviteter og at fremme samarbejdet mellem forskellige kulturaktører, private erhvervsliv og kommunens borgere.

Dertil findes der andre støttemuligheder, som filmfolk kan søge til. Det er blandt andet Nordens Institut i Grønlands (NAPA) Kulturstøtteprogram, der støtter individer, organisationer og aktører inden for kunst og kultur med grønlandsk relevans i hele Norden.

I den danske finanslov er der afsat en særbevilling på finansloven 2021 på 27,1 mio. kr. for perioden 2022-2024, som bliver kaldt for NORDDOK II. Formålet med denne pulje er at styrke filmmiljøerne i Grønland og på Færøerne og bidrage til flere dokumentarproduktioner, der kan udbrede viden om Rigsfællesskabet.

NORDOK II er en fortsættelse af NORDDOK I, som i 2019 blev aftalt mellem den danske statsminister, lagmanden på Færøerne og formanden for Naalakkersuisut i Grønland. Det overordnede formål var, dengang som nu, at udbrede viden om Rigsfællesskabet.

NORDDOK II består af 2 forskellige støttemuligheder:

- støtte til kompetence- og netværksopbygning og
- støtte til udvikling, produktion og lancering af dokumentarproduktioner.

Listen er ikke udtømmende.

Naalakkersuisut er bekendt med, at nogle grønlandske virksomheder også kan give sponsorater til filmfolk, f.eks. Air Greenland.

3. Filmområdets organisering i Grønland

3.1 Film.gl

Film.gl er en forening for grønlandske filmmagere, og foreningen blev etableret i 2012. Formålet med foreningen er at professionalisere lokal filmindustri, skabe bedre finansieringsbetingelser for grønlandske filmmagere, samt at skabe international opmærksomhed om Grønland som en filmproducerende nation. Derudover etablerer foreningen også fælles talentordninger indenfor den nordatlantiske region, markedsfører Grønland som optagelsessted samt inviterer filmprofessionelle til at dele deres erfaringer med at etablere filmindustrier i små samfund mv.

De fleste filmprofessionelle fra Grønland er medlemmer af foreningen, og der er 18 medlemmer med forskellig mediebaggrund med en bred lokal viden.

Foreningen Film.gl søger hvert år driftsmidler gennem Tips- og lottomidlernes pulje C. Derudover søger de også til forskellige projekter gennem projektilskud fra tipsmidlerne. Det kan f.eks. være tale om deltagelse i forskellige filmfestivaler rundt omkring i verden.

Foreningen Film.gl er medlem af kunsternes paraplyorganisation Eqqumiitsuliornikkut Pinngorartitsisut Ingerlatsisullu (EPI).

3.2 Grønlands Oscars komité

Film.gl etablerede Oscars komité i slutningen af 2022 og søgte The Academy (The Academy of Motion Picture Arts and Sciences) om at få godkendt Grønlands Oscars komité. Ansøgningen blev imødekommet af The Academy og komitéen kan på vegne af Grønland indstille film til kategorien "International Feature Film". Og komitéen skal første gang nominere en film til Oscars-uddelingen til marts 2024. Komitéen har 11 medlemmer i alt med repræsentanter fra forskellige organisationer, f.eks. kunsternes paraplyorganisation (EPI).

3.3 Filmværkstedet / Filmiliortarfik

Filmiliortarfik er en selvejende institution, stiftet i 2019. Filmiliortarfik har egen bestyrelse med 5 medlemmer, og følgende udpeger medlemmer: KNR, Ilisimatusarfik, GUX Nuuk, Film.gl's medlemmer, og Film.gl's bestyrelse.

Naalakkersuisut begyndte at yde støtte til Filmiliortarfik gennem Finansloven fra 2019 efter ansøgning herom. Støtten ydes fra hovedkonto 40.95.01 Andre tilskud til kultur. Derudover gives der støtte til Filmiliortarfik fra Kommuneqarfik Sermersooq. De har deres fysiske faciliteter i lejede lokaler i Pukuffik 7 i Nuuk.

Filmiliortarfik er et filmværksted, og dets formål er:

- at identificere og udvikle filmtalenter
- at understøtte den kunstneriske, kulturelle og erhvervsmæssige udvikling af de filmiske genrer og udtryksformer samt

- at samarbejde med tilstødende kunstneriske, kulturelle og erhvervsmæssige områder. Det kan f.eks. være med skuespillere, musikere og forfattere.

Derudover kan de fra Filmiliortarfik:

- tilbyde rådgivning omkring filmproduktion
- stille produktionsudstyr og udstyr til efterarbejde til rådighed efter ansøgning
- hjælpe med produktion ved Filmiliortarfik
- bistå med formidling af værker, som er produceret gennem Filmiliortarfik, samt
- uddanne og dygtiggøre gennem relevante workshops, talent camps og foredrag.

4. Arbejdsgruppen

Arbejdsgruppen har udarbejdet sine anbefalinger med afsæt i tre sammenhængende visioner for en styrkelse af grønlandsk filmproduktion:

- Grønlands filmfolk yder et væsentligt bidrag til vores økonomi.
- Grønlands filmfolk skaber en unik egenproduktion af vores film.
- Grønlands filmfolk styrker en sund stolthed over vores nationale identitet.

Arbejdsgruppen ser en direkte parallel mellem filmområdet og turismeområdet som særskilte og samarbejdende erhvervssektorer indenfor oplevelseserhvervene.

Arbejdsgruppens vision er, at vi inden for 10 år kan have en rent grønlandsk film nomineret ved en af de store filmpriser. Dertil har arbejdsgruppen en vision om, at en styrkelse af grønlandsk filmproduktion vil være med til at styrke den kollektive stolthed over vores nationale identitet på en sund måde.

4.1 Arbejdsgruppens bemærkninger om begreberne filmmiljø og filmbranche

Nedenfor gengives arbejdsgruppens bemærkninger om begreberne filmmiljø og filmbranche.

Under punkt 75 på forårssamlingen i 2022 blev der talt om Grønlands filmbranche. Dog har arbejdsgruppen valgt her at benytte udtrykket grønlandsk filmmiljø. Det skyldes dels, at der endnu er tale om relativt få personer, som beskæftiger sig professionelt med film her i landet, dels at Grønlands Statistik i sin brancheinddeling følger 'Dansk Branchekode DB07, v3:2014', hvori de områder, som arbejdsgruppens anbefalinger dækker, er fordelt på flere brancher.

Arbejdsgruppens anbefalinger omfatter således følgende brancheområder:

1) *Produktion af film og videofilm*

Branchen omfatter produktion af spillefilm, dokumentarfilm og kortfilm, uanset om mediet er film, dvd eller andre videomedier.

2) *Produktion af tv-programmer*

Branchen omfatter produktion af tv-serier, tv-reklamer, video- og tv-programmer samt reklamer til udsendelse i biografer og tv.

3) *Aktiviteter, der udøves efter produktion af film, video- og tv-programmer,*

Branchen omfatter aktiviteter som redigering, overførsel fra film til bånd, div. tekstning, rulletekster, computergrafik- og animation, specielle effekter, fremkaldelse og behandling af film samt aktiviteter udført af film- og speciallaboratorier. Derudover reproduktion af spillefilm med henblik på distribution til biografer.

4) *Distribution af film, video- og tv-programmer,*

Branchen omfatter distribution af film, video, dvd'er og lignende produkter til biografer, tv-selskaber og stationer samt køb af distributionsrettigheder til film, dvd'er og andre billedmedier.

5) *Biografer*

Branchen omfatter fremvisning af film eller andre billedmedier i fx. biografer eller i fri luft. Omfatter også biografklubvirksomhed.

6) *Tv-virksomhed.*

Branchen omfatter virksomheder, der danner et fuldstændigt programudbud til en tv-kanal ud fra egenproducerede eller indkøbte programmer. Programudbuddet kan enten transmitteres af dem, der har produceret programmerne eller af 3. mand, fx udbydere af kabel- eller satellit-tv.

Arbejdsgruppen er enig i, at vi bør have en egentlig filmbranche. Styrkelsen af vores filmproduktion må derfor have som økonomisk målsætning, at der inden for nogle år bliver skabt en bæredygtig filmbranche, som med professionalisme og internationalt samarbejde bidrager til den nationale økonomi blandt andet i kraft af eksportindtægter fra filmproduktion.

4.2 Arbejdsgruppens bemærkninger om erhverv og kultur

Nedenfor gengives arbejdsgruppens bemærkninger om erhverv og kultur i forhold til film.

Arbejdsgruppen ønsker at slå fast, at det er en nødvendig forudsætning for, at grønlandsk filmproduktion kan styrkes, at det grønlandske filmmiljø og vores filmproduktion af politikere og administration ses og behandles som et kulturproducerende oplevelseserhverv. Det vil sige, at filmmiljø og filmproduktionen både er erhverv og kultur.

Selve skabelsen af en film er kulturproduktion, og som sådan er der nødt til at være mulighed for at opnå udviklings- og produktionsstøtte til at skabe denne kulturproduktion. Samtidig er de virksomheder, som beskæftiger sig med filmproduktion, almindelige erhvervsvirksomheder, og som sådan er de omfattet af almindelige erhvervsordninger m.v.

Til forskel fra anden erhvervsproduktion kan kulturproducerende erhverv ikke få dækket alle sine produktionsomkostninger ved salg af de produkter, der bliver skabt. Enhedsprisen ved kulturproducerende erhverv er langt højere end ved andre former for erhvervsproduktion.

En styrkelse af det grønlandske filmmiljø og grønlandsk filmproduktion forudsætter således et tæt samarbejde mellem Naalakkersuisoq for erhverv og Naalakkersuisoq for kultur. Det forudsætter også, at der sikres midler til det grønlandske filmmiljø og grønlandsk filmproduktion i finansloven både hos Departementet for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel og hos Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke.

4.3 Arbejdsgruppens bemærkninger generelt

Nedenfor gengives arbejdsgruppens bemærkninger generelt.

Film er et meget stærkt medie, når et budskab skal spredes til en hel befolkning. Film og tv er brugt i mange lande til at skabe landets egne beskrivelser af nationens karakter og historie. Film er et meget vigtigt redskab til at skabe stolthed om en fælles national identitet.

For Danmarks vedkommende er Morten Korch filmene (1960-1976), Olsenbanden filmene (1968-1981) og Matador serien (1978-1982) eksempler på, hvordan film i Danmark i forskellige perioder har været brugt til at skabe fælles historier om et folks karakter og identitet.

Oprindelige folk været dygtige til at udnytte film til at dokumentere forhold, som oprindelige folk har levet og fortsat lever under. Māori har gennem mere end 20 år via filmproduktioner skabt opmærksomhed og fællesskab om māori som folk. Hos inuit i Nunavut har Zacharias Kunuk skabt episke filmfortællinger, som har givet vores frænder i vest stolthed som inuit. Desuden har samerne været meget dygtige til at etablere en samisk filmindustri. Særligt i Norge har den norske stats støtte til samisk filmproduktion gennem de seneste godt 10 år ført til, at samisk filmproduktion og kultur på mange måder har overhalet aktiviteterne i Grønland.

En af de væsentligste elementer ved en statsdannelse er at kunne beskrive en historisk baggrund for en stat. Vi har en litteratur, som er med til at underbygge vores igangværende statsdannelse. Enkelte ikoniske, grønlandske reklamer, spillefilm og dokumentarfilm, såsom KNI-sen (1995-1996), Nuummioq (2009), Qaqqat alanngui (2011) og Sume (2014) har vist filmmediets potentiale som national identitetsskaber, men vi mangler flere stærke spillefilm, dokumentarfilm, animationsfilm og kortfilm på grønlandsk sprog til at give os fælles stolthed.

Vi skal som et folk have mulighed for at kunne spejle os selv i vores egne film og udsendelser. Film, som vi kan spejle os i, bidrager til at styrke vores indre afkolonisering. Vores egne film bidrager til at skabe et sundere samfund, både fysisk og psykisk, og det vil kunne spare socialt relaterede udgifter. Det er meget vigtigt, at de mange udenlandske film om Grønland får et ægte og stærkt modspil gennem vores egne film fra Grønland på grønlandsk.

Vi venter endnu på at kunne se grønlandske spillefilm, hvor Kaassasuk eller Aqissiaq er hovedpersonen, og som fortæller os om noget fælles grønlandsk med vores egne helte. Vi har endnu heller ingen grønlandske spillefilm eller dokumentarfilm, som loyalt tager udgangspunkt i Havets Moder, Månemanden eller andre af vores fælles mytologiske karakterer og fortællinger, som vi kan spejle os i, og som kan gøre os stolte over at være grønlandske.

En styrkelse af det grønlandske filmmiljø er samtidig en styrkelse af vores fælles identitet som en nation. En styrkelse af filmområdet kan være med til at skabe flere film, som er vores, og som vi kan vise herhjemme, og gennem udbredelse til udlandet kan vi vise vores egne billeder af, hvordan vi ser vores eget land Grønland. Grønlandske film skal være med til at vise vejen for både en indre og en ydre afkolonisering.

5. Sammenfatning af arbejdsgruppens anbefalinger

Arbejdsgruppens faglige anbefalinger vedrører tre områder:

- lovgivning,
- funktioner, samt
- redskaber.

Derudover har arbejdsgruppen udarbejdet anbefaling til et første skridt her og nu for at give mulighed for, at arbejdet kan igangsættes i 2023:

- overgangsordning.

Nedenfor gengives arbejdsgruppens anbefalinger.

Oversigt over arbejdsgruppens anbefalinger:

Lovgivning – to love:

- 1) Lov om filmvirksomhed
 - a. Sætter rammer for den ønskede politik på filmområdet.
 - b. Bør udarbejdes og vedtages hurtigst muligt.
- 2) Lov om refusion
 - a. Sætter rammer for refusion af udgifter til filmproduktion.
 - b. Bør udarbejdes og vedtages hurtigst muligt.

Funktioner – fire søjler:

- 3) Filmfond
 - a. Støtter og sikrer vores filmproduktion økonomisk.
 - b. Støtter målrettet filmproduktion ud fra faste krav.
- 4) Institution
 - a. Støtter vores filmproduktion administrativt med *filminstitut*.
 - b. Støtter med kompetenceopbygning med *filmkommission*.
- 5) Refusion
 - a. Støtter eksport ved at tiltrække udenlandske produktioner.
 - b. Støtter vores filmmiljø med økonomi og professionalisering.
- 6) Tv-station
 - a. Støtter nationale produktioner med økonomi og visningsaftaler.
 - b. Støtter derigennem mulighed for udenlandsk produktionsstøtte.

Redskaber – syv funktioner:

- 7) Filmhus
 - a. Sikrer fast fysisk base for vores filmmiljøinstitutioner.
 - b. Nødvendigt med fysisk infrastruktur.
- 8) Uddannelse
 - a. Sikrer næste generationer af grønlandske filmfolk.

- b. Nødvendig forudsætning for fortsat udvikling af filmmiljøet.
- 9) Distribution
 - a. Sikrer bred folkelig adgang til grønlandske filmproduktioner
 - b. Nødvendigt at skabe decentrale, fælles kulturoplevelser.
- 10) Leverance
 - a. Sikrer at det offentlige prioriterer grønlandske leverandører.
 - b. Nødvendigt at prioritere nationale midler til brug her i landet.
- 11) Samarbejde
 - a. Sikrer udvikling af vores filmmiljø ved udenlandsk samarbejde.
 - b. Nødvendigt at prioritere internationale samarbejdsrelationer.
- 12) Registrering
 - a. Sikrer mulighed for afgift fra udenlandske produktioner.
 - b. Nødvendig for et overblik over udenlandsk aktivitet.
- 13) Arkiv
 - a. Sikrer bevarelse af vores film som national kulturarv.
 - b. Nødvendigt for at vores filmproduktion kan ses i fremtiden.

Overgangsordning – et første skridt:

- 14) Resultatkontrakt
 - a. Muliggøre samarbejde mellem Filmiljøet, EPI og Film.gl.
 - b. Bør sikres i starten af 2023, så arbejdet kan komme i gang.

6. Uddybende beskrivelser af arbejdsgruppens anbefalinger

Nedenfor er uddybende beskrivelser af arbejdsgruppens anbefalinger, herunder økonomiske og implementeringsmæssige rammer for anbefalingerne. Til anbefalinger har Naalakkersuisut tilknyttet bemærkninger til de enkelte.

6.1 Lovgivning

Der er behov for to love. Loven om filmvirksomhed kan nok bedst placeres under kultur, mens loven om refusion bedst kan placeres under erhverv. Ingen af disse to love har vi på nuværende tidspunkt. De to love er fundamentet for styrkelsen af det grønlandske filmmiljø. Begge de to love bør udarbejdes og vedtages på Inatsisartuts efterårssamling i 2023.

6.1.1 Lov om filmvirksomhed

Loven om filmvirksomhed skal sætte rammer for den ønskede politik på filmområdet. En filmlov er et udtryk for det offentliges interesse i nationalt at regulere de markeds-mæssige mekanismer og formulere bestemte kulturpolitiske mål på filmområdet.

En filmlov omfatter typisk bestemmelser om filmproduktion og filmdistribution. En filmlov kan fastlægge rammer for støtte til national filmproduktion fra en filmfond. En filmlov kan desuden fastlægge rammer for udenlandske producenters produktion af film i Grønland. Det er også i en filmlov, at rammen for et filminstitut og en filmkommission fastsættes.

Et *filminstitut* har typisk til opgave at fremme talentudvikling samt at støtte udvikling, produktion og distribution af grønlandske filmproduktioner. Det kan være spillefilm, dokumentarfilm, animationsfilm eller kortfilm. Desuden skal et filminstitut sikre promovning og synliggørelse ved at støtte deltagelse i filmfestivaler.

En *filmkommission* kan have til opgave at promovere locations i hele Grønland for udenlandske filmproduktioner. Filmkommissionen skal deltage i mange festivaler og filmmarkeder. Film.gl indgår allerede i et tæt samarbejde med filmkommissioner i hele Norden.

6.1.2 Lov om refusion

Loven om refusion skal fastsætte betingelserne for at kunne opnå refusion. Det er vigtigt, at der stilles krav om brug af grønlandsk arbejdskraft i så vidt omfang som muligt. Desuden skal graden af refusion fastsættes med loven. I landene omkring os er refusionen typisk 25 %, så en refusion på 25 % kunne være et realistisk forslag.

Typisk er modellen, at en filmproduktion skal dokumentere sine udgifter i Grønland i år. Hvis produktionen er berettiget til at få refusion, vil refusionen kunne udbetales i år 2. Der bliver således kun givet refusion af midler, som allerede er blevet spenderet i Grønland.

Der er allerede bestemmelser om en form for refusion i vores lovgivning. I flere år har finansloven i en tekstanmærkning haft bestemmelser om refusion. Tekstanmærkningen er tilknyttet formålsskonto 24.10, Direkte skatter. Ordningen er ikke kendt, og ordningen er ikke i praksis brugbar.

Bestemmelsen i finansloven bør derfor straks (senest i finanslov for 2024) fjernes, og en regulær lov om refusion skal erstatte finanslovens nuværende bestemmelser.

Økonomiske konsekvenser

1. Lov om filmvirksomhed vedrører primært kulturrelaterede emner. Ansvar for Loven bør derfor lægges i Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke.
2. Lov om refusion vedrører en erhvervsrelateret støtteordning. Ansvar for Loven bør derfor lægges i Departement for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel.

Der er tale om to love, som ikke er specielt omfattende. Begge love bør kunne nå at blive udarbejdet i foråret 2023 og fremlagt på efterårssamlingen 2023. Om nødvendigt kan der hentes ekstern bistand til udarbejdelsen af lovene. Dette vil kunne koste op mod 200.000 kr., som vil kunne hentes inden for de eksisterende rammer for de pågældende departementer.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Vedr. lov om filmvirksomhed

Naalakkersuisut agter at iværksætte udarbejdelsen af forslag til en Inatsisartutlov om filmvirksomhed (arbejdstitel), som blandt andet vil indeholde regler om et filminstitut og en filminstitution. Det er ikke muligt tidsmæssigt at udarbejde et sådant forslag inden for det tidsperspektiv, som arbejdsgruppen har fastsat. Det lovforberedende arbejde med et forslag til en ny hovedlov tager som udgangspunkt mindst 1 år. Arbejdet med udarbejdelsen af et forslag til en Inatsisartutlov om filmvirksomhed skal i øvrigt koordineres med finanslovsarbejdet.

Vedr. lov om refusion

Naalakkersuisut bemærker, at arbejdsgruppen mener, at den nuværende refusionsordning ikke er tilstrækkelig, jf. tekstanmærkninger til hovedkonto 24.10 Direkte skatter. Arbejdsgruppen bemærker, at ordningen ikke er kendt, samt at ordningen i praksis ikke er brugbar. Naalakkersuisut tager dette til efterretning.

Naalakkersuisut anbefaler, at dette undersøges nærmere med henblik på en evt. forbedring af denne ordning eller med henblik på et få indført en ny ordning, der giver bedre mening for filmproducenter. Hvorvidt det i denne forbindelse vil være hensigtsmæssigt at fastsætte regler, herunder på lovniveau, vil blive vurderet.

6.2 Funktioner

Når lovgivningen er på plads, så er der fire særlige funktioner, der skal sikres, for at det grønlandske filmmiljø kan styrkes.

6.2.1 Filmfond

- Støtter og sikrer vores filmproduktion økonomisk.
- Støtter målrettet filmproduktion ud fra faste krav.

Under beskrivelsen af lov om filmvirksomhed (6.1.1) er det nævnt, at en sådan lov bør omfatte bestemmelser om en grønlandsk filmfond. Det er nødvendigt at erkende, at filmproduktion i økonomisk henseende adskiller sig markant fra andre kulturproducerende grene så som litteratur, musik, kunsthåndværk, design, billedkunst og scenekunst. Enhedsomkostningerne ved filmproduktion kan være flere hundrede gange højere end enhedsomkostningerne ved de øvrige kunstgrene.

For filmproduktion kan det derfor ikke fungere med en kunstfond, der ureguleret har til opgave at forvalte støtte bredt til alle kunstnere og projekter. Hvis filmstøtte skal ligge i en kunstfond, så er det nødvendigt at regulere fordelingen af kunstfondens midler, så filmproduktion kan være sikret eksempelvis 90 % af kunstfondens midler.

Det bedste for filmmiljøet vil være at lægge det offentlige midler til filmproduktion i en særskilt filmfond. Administration af og uddeling fra en filmfond kan med fordel placeres i tilknytning til et filminstitut. Det er den model, som ses i mange lande.

I Island er støtten til filmproduktion per indbyggere af en sådan størrelse, at hvis vi her i landet skal følge det islandske niveau, ville det svare til omkring 10.000.000 kr. om året til støtte af ideudvikling, udvikling, produktion, postproduktion samt distribution og promovering.

I de nordiske lande koster en spillefilm normalt mindst 6.000.000 kr. at producere. Dyre spillefilm kan nemt koste over 50.000.000 kr. Med en filmfond, som kan yde filmstøtte på 6.000.000 kr. om året vil det være muligt at kunne producere en relativt billig spillefilm, dokumentarfilm eller animationsfilm ca. hvert andet år. Desuden vil der samtidig kunne gives støtte til nogle kortfilm. Det vil dog kræve, at der ud over den nationale økonomiske støtte også sikres økonomisk støtte fra udlandet til vores filmproduktioner.

Et sted at søge udenlandsk filmstøtte kunne være fra EU's støtteordninger. For at vi skal kunne komme igennem med ansøgninger til EU, skal vi opbygge vores egen ekspertise i at søge disse midler. En sådan ekspertise vil kunne opbygges ved et grønlandsk filminstitut. Island har de seneste år haft stor succes med at opnå økonomisk støtte til deres nationale filmproduktioner. Et samarbejde med Island om søgning af EU's støttemidler kunne være oplagt.

Økonomiske konsekvenser

En filmfond skal etableres på initiativ fra Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke. Midler til filmfonden bør indarbejdes i finanslov 2024.

Her er skitseret midler, som Grønlands Filmfond bør kunne råde over til støtte på filmområdet.

Spillefilm, dokumentarfilm, animationsfilm og kortfilm	6.000.000 kr.
Filmværksteder	1.500.000 kr.
Lancering og distribution af grønlandske film (bl.a. rejsebiograf)	500.000 kr.
Grønlandske filmfolks deltagelse ved blandt andet filmfestivaler	500.000 kr.
Film til oplysnings- og undervisningsbrug	500.000 kr.
I alt i årlige midler til Grønlands Filmfond på finanslov	9.000.000 kr.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Naalakkersuisut bemærker, at arbejdsgruppen mener, at for filmproduktion kan det ikke fungere med en kunstfond, der ureguleret har til opgave at forvalte støtte bredt til alle kunstnere og projekter. Naalakkersuisut bemærker også, at arbejdsgruppen mener, at det er nødvendigt at erkende, at filmproduktion i økonomisk henseende adskiller sig markant fra andre kulturproducerende grene. Arbejdsgruppen bemærker, at det bedste for filmmiljøet vil være at lægge det offentlige midler til filmproduktion i en særskilt filmfond. Administration af og uddeling fra en filmfond kan med fordel placeres i tilknytning til et filminstitut.

Ud fra principper for støtte til kunstnerisk virksomhed, jf. Inatsisartutlov om kunstnerisk virksomhed, skal uddeling af tilskud så vidt muligt tilgodese alle kunstneriske genrer og udtryksformer inden for de i § 1 nævnte kunstområder, herunder film.

I denne sammenhæng bemærker Naalakkersuisut, at afhængigt af ansøgers projekter, er det muligt, at filmgenren får større tilskud end andre kunstgrene.

Ved etablering af Grønlands Kunstfond var det blandt andet hensigten at lave en fond, der uddeler til forskellige kunstgrene, i stedet for at lave fonde for hver enkelte områder. Også med henblik på at få indført armslængde til Naalakkersuisut.

Dertil bemærker Naalakkersuisut, at Grønlands Kunstfond har mulighed for at søge eksterne midler, jf. § 18, stk. 3. Dette kan medføre en øget bevilling til diverse kunst- og kulturprojekter på sigt, herunder film.

Naalakkersuisut bemærker, at denne anbefaling om en særskilt filmfond allerede er delvis imødekommet igennem Kunstfonden.

6.3 Institution

- Støtter vores filmproduktion administrativt med *filminstitut*.
- Støtter med kompetenceopbygning med *filmkommission*.

Under beskrivelsen af lov om filmvirksomhed (6.1.1) er det nævnt, at en sådan lov bør omfatte bestemmelser om et grønlandsk filminstitut og en grønlandsk filmkommission.

Det, som her beskrives som en institution, er egentlig to institutioner, nemlig et filminstitut og en filmkommission. De to institutioner har forskellige opgaver, men der vil være store fordele ved at lægge de to institutioner samlet og meget gerne sammen med en tredje institution, som er filmværkstedet, og som har helt sin egen funktion.

Et filminstitut er den offentlige institution, som har ansvar for det offentlige varetagelse af opgaver inden for landets eget filmmiljø. Så godt som alle de lande, som vi almindeligvis sammenligner os med, har et filminstitut. Island fik sit i 2003, Sápmi fik sit i 2007, Nunavut fik sit i 2010, Færøerne fik sit i 2017 og Åland fik sit i 2018.

Der er et stort behov for, at vi hurtigt får etableret et nationalt filminstitut til at varetage det offentlige interesser inden for film samt til at sparre med filmmiljøet og styrke viden om Grønlands filmproduktion og filmproduktion.

Nogle af de opgaver, som et nationalt filminstitut ofte varetager, er uddeling af støtte til landets egen filmproduktion, konsulentbistand ved filmproduktion, registrering af tal og fakta om landets film, arkivering af landets film, formidling og oplysning om landets film til skoler og uddannelser samt samarbejde med den nationale filmkommission.

En filmkommission er den offentlige institution, der har til opgave at trække filmproduktioner til landet. En national grønlandsk filmkommission vil naturligt have til opgave at trække udenlandske filmproduktioner til Grønland. En national filmkommission har ofte til huse ved et nationalt filminstitut, og filmkommissionen samarbejder med filminstituttet.

Det vil være oplagt for os, at vi lægger os på linje med Island, Færøerne og Norge, som har nationale filmkommissioner, og som gerne vil have udenlandske filmproduktioner til deres lande. Grønland bør ligesom de lande begynde aktivt at arbejde for at tiltrække udenlandske filmproduktioner her til landet. Der ligger potentielt væsentlige eksportindtægter for os, hvis det lykkes at få store udenlandske filmproduktioner til landet.

Et *filmværksted* er en offentlig institution, som har til opgave at sikre udstyr til filmproduktion til personer, som endnu ikke er professionelle filmfolk. Filmværksteder er meget vigtige for sikring af kommende generationer af filmprofessionelle. Vi har allerede et filmværksted, Filmiliortarfik, og det fungerer rigtig fint som rugekasse for kommende filmmedarbejdere.

Økonomiske konsekvenser

Ansvaret for at etablere Grønlands Filminstitut ligger hos Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke. De varige driftsmidler bør sikres på finanslov 2024. Driftsmidler til den indledende fase anbefales indlagt i den skitserede resultatkontrakt for 2023 (se nedenfor).

Drift af Grønlands Filminstitut omfatter følgende:

Husleje	300.000 kr.
Direktør (løn m.m.)	700.000 kr.
Filmkonsulent (løn m.m.)	600.000 kr.
Andet personale (studentemedhjælper o.l. (timelønnet))	180.000 kr.
Rejseaktivitet (rejser og ophold)	200.000 kr.
Promovering af grønlandske film ved internationale filmpriser	200.000 kr.
Administration af udenlandske filmaktiviteter m.m.	60.000 kr.
Administration af midler til støtte på filmområdet	60.000 kr.
Hjemmeside, anden IT m.m.	50.000 kr.
Informationsmateriale, medlemskaber, møder m.m.	50.000 kr.
Eksterne tjenesteydelser m.m.	100.000 kr.
I alt i årligt driftstilskud til Grønlands Filminstitut på finanslov	2.500.000 kr.

Ansvar for at etablere Grønlands Kommission ligger hos Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke. De varige driftsmidler bør sikres på finanslov 2024. Driftsmidler til den indledende fase anbefales indlagt i den skitserede resultatkontrakt for 2023 (se nedenfor).

Drift af Grønlands filmkommission omfatter følgende:

Husleje	300.000 kr.
Filmkommissær (løn m.m.)	700.000 kr.
Rejseaktivitet (rejse og ophold for ansatte)	300.000 kr.
Hjemmeside, anden IT m.m.	50.000 kr.
Informationsmateriale, medlemskaber, møder m.m.	300.000 kr.
Fysisk stand ved filmfestivaler, markeder m.m.	100.000 kr.
Eksterne tjenesteydelser m.m.	100.000 kr.
I alt i årligt driftstilskud til Grønlands Filmkommission på finanslov	1.850.000 kr.

Ved etablering af Grønlands Filminstitut og af Grønlands Filmkommission skal der indkøbes kontorfaciliteter og andet basisinventar. Med resultatkontrakt foreslås etablering af Grønlands Filminstitut og af Grønlands Filmkommission i 2023.

Etablering af Grønlands Filminstitut (kontorinventar m.m.)	100.000 kr.
Etablering af Grønlands Filmkommission (kontorinventar m.m.)	100.000 kr.
I alt i etableringstilskud for Filminstitut og Filmkommission i 2023	200.000 kr.

Med resultatkontrakten foreslås for drift af Grønlands Filminstitut i 2023:

Husleje i 4 måneder	100.000 kr.
Direktør (ansættelsesproces, løn i 4 måneder m.m.)	300.000 kr.
Rejseaktivitet (rejser og ophold)	50.000 kr.
Promovering af grønlandske film ved internationalt filmpriser	50.000 kr.
Hjemmeside, anden IT m.m.	50.000 kr.
Informationsmateriale, medlemskaber, møder m.m.	50.000 kr.
I alt i driftstilskud til Grønlands Filminstitut i 2023	600.000 kr.

Med resultatkontrakten foreslås for drift af Grønlands Filmkommission i 2023:

Husleje	100.000 kr.
Filmkommissær (ansættelsesproces, løn i 4 måneder m.m.)	300.000 kr.
Rejseaktivitet (rejse og ophold for ansatte)	50.000 kr.
Hjemmeside, anden IT m.m.	50.000 kr.
Informationsmateriale, medlemskaber, møder m.m.	50.000 kr.
Fysisk stand ved filmfestivaler, markeder m.m.	100.000 kr.
I alt i driftstilskud til Grønlands Filmkommission i 2023	650.000 kr.

Drift af bestyrelsen for Grønlands Filminstitut, Grønlands Filmkommission og Filmhus. Midlerne bør indarbejdes i finanslov 2024.

Honorar til formand	150.000 kr.
Honorar til næstformand	75.000 kr.
Honorar til tre bestyrelsesmedlemmer (3x50.000)	150.000 kr.
Rejser og diæter (møder m.v.)	75.000 kr.
Sekretariatsbetjening	50.000 kr.
I alt i årligt driftstilskud til bestyrelse for filminstitutioner på finanslov	500.000 kr.

Med resultatkontrakten forslås for drift af bestyrelsen i 2023:

Honorar til formand (0,5 år)	75.000 kr.
Honorar til næstformand (0,5 år)	37.500 kr.
Honorar til tre bestyrelsesmedlemmer (3x50.000) (0,5 år)	75.000 kr.
Rejser og diæter (møder m.v.) (0,5 år)	37.500 kr.
Sekretariatsbetjening (0,5 år)	25.000 kr.
I alt i driftstilskud til bestyrelsen i 2023	250.000 kr.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Naalakkersuisut er enig med arbejdsgruppen i, at der bør etableres et nationalt filminstitut og filmkommission til at varetage det offentliges interesser inden for film samt til at sparre med filmmiljøet og styrke viden om Grønlands filmproduktion og filmproduktion.

Naalakkersuisut mener, at det vil være godt, hvis man kunne samtænke eksisterende institutioner og lokaler, der er tilknyttet herfor, til at etablere et filminstitut og filmkommission. Det kunne f.eks. være at nytænke det nuværende filmværksted til at omfatte andre funktioner, så det passer til grønlandske forhold og præmisser. Dernæst vil der være behov for at drøfte nærmere, hvordan institutionen og dets funktioner bedst muligt kan organiseres økonomisk og ressourcemæssigt.

Naalakkersuisut tager arbejdsgruppens beskrivelse af de økonomiske konsekvenser ved etablering af et nationalt filminstitut, filmkommission og filmværksted til efterretning og tager dette som udgangspunkt for at kigge nærmere på konstruktion på et filminstitut mv. Dette arbejde vil skulle udføres i forbindelse med udarbejdelse af lovforslag om filmvirksomhed, jf. bemærkningerne herom ovenfor.

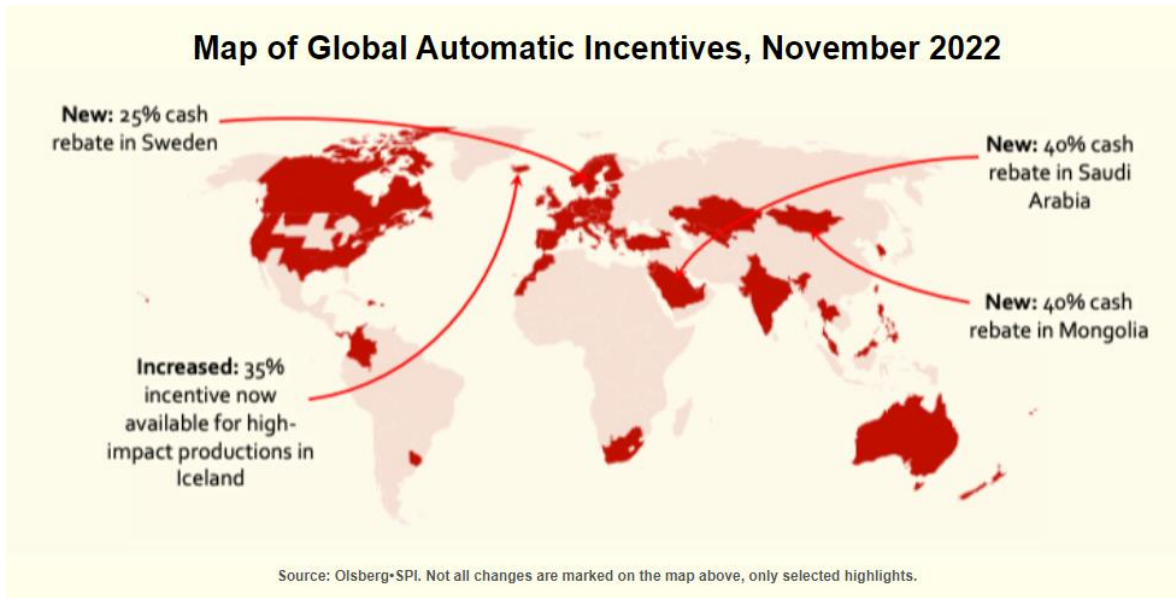
6.4 Refusion

- Støtter eksport ved at tiltrække udenlandske produktioner.
- Støtter vores filmmiljø med økonomi og professionalisering.

Under beskrivelsen af lov om refusion (6.1.2) er det nævnt, at en sådan lov bør omfatte bestemmelser om en grønlandsk refusionsordning.

Den refusion, som vil skulle gives til udenlandske filmproduktioner her i landet, er en økonomisk opmuntring til udenlandske producenter for at få dem til at placere deres filmoptagelser på locations

her i landet og for at få dem til at lave deres filmproduktioner her i Grønland. Det er en nødvendig ordning for at tiltrække udenlandske filmproduktioner til Grønland frem for til vores nabolande eller helt andre steder i verden. Alle lande omkring os har refusionsordninger for at tiltrække filmproduktioner til deres land.

For at kunne ansøge om refusion, skal en filmproduktion have udgifter i Grønland af en vis størrelse. Det kan være udgifter til lønninger til folk, som bor i Grønland, samt til køb af varer og tjenesteydelser, forplejning, overnatning, leje af køretøjer, udstyr osv.

Midler til refusionen skal være en post i finansloven. Det betyder, at der skal sættes et beløb på finansloven til refusion. Det kan eksempelvis være 2.000.000 kr., og refusionen kan være på 25 %. Det vil sige, at der vil skulle være filmproduktioner, som kan dokumentere, at de har brugt 8.000.000 kr. i Grønland på den krævede måde, før alle midlerne er brugt.

Der bør være en bestemmelse om, at der under særlige vilkår kan ydes et større beløb i refusion. Det har i mange lande vist sig at være en nødvendig fleksibilitet, så der på forhånd er taget højde for, at der kan komme en meget stor produktion, som vil fordre en væsentlig større refusion, end der er afsat midler til på finansloven for det pågældende år. Det kunne være en blockbuster spillefilm, som kan tænkes at lægge 16.000.000 kr. her i landet, og så skal producenten på forhånd kunne forhandle sig til, at hvis dokumentationen er på plads, så kan de få en refusion på 4.000.000 kr. (året efter at midlerne er brugt her i landet).

Det er meget vigtigt, at der i bestemmelserne om refusion opstilles specifikke krav til, at der skal være en række betingelser opfyldt, før der kan søges om at få udbetalt refusion. Eksempelvis bør det være et ufravigeligt krav, at der skal hyres grønlandske filmfolk ved produktionen her i landet. Det er den form for grønlandsk deltagelse i de store produktioner, der for alvor kan give vores egne filmfolk den nødvendige erfaring til, at vi kan opbygge en professionel filmbranche.

Jo flere udenlandske producenter, der kommer til Grønland, jo større finansielt grundlag bliver der skabt til at lønne grønlandske filmfolk og til at sikre, at grønlandske virksomheder kan skabe overskud til investeringer i filmudstyr til udlejning, så udenlandske virksomheder ikke behøver at slæbe alt udstyret med sig til Grønland. Det vil i sig selv være med til at skabe større omsætning i den grønlandske filmbranche.

Hvis der bliver sat et noget højere loft i refusionsordningen, så vil det betyde, at vi vil kunne tilbyde udenlandske producenter også at benytte eksempelvis grønlandske musikere og musikproducenter til at komponere og indspille musik her i landet, og vi vil kunne få producenterne til at lægge en meget større del af deres postproduktion her i landet.

Den store interesse, der lige nu er ude i verden, for at lave optagelser på locations i Grønland, skal udnyttes til at give vores egen branche mere erfaring, til at åbne for at specialuddanne os, og til investeringer i viden, kundskab, erfaring og udstyr, så det grønlandske filmmiljø kan skabe endnu større indtægter og vokse til en egentlig grønlandsk filmbranche.

Økonomiske konsekvenser

Ved beskrivelsen af Refusion ovenfor fremgår, at det vil kræve særskilt lovgivning, hvis der skal etableres en ordning, hvor filmproduktioner får refusion af en del af de udgifter, som de har haft ved produktion af en film i Grønland. Ansvar for den nødvendige lovgivning om refusion vil skulle placeres i Departement for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel.

Det er vigtigt, at der formuleres et sæt relevante krav til de filmproduktioner, som kan gives mulighed for at søge om refusion af udgifter. Det vil typisk blandt andet omfatte krav om brug af grønlandsk arbejdskraft generelt og af grønlandske filmprofessionelle specifikt.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der indledningsvist i finanslov for 2024 kan sættes en refusionsramme på 2.000.000 kr. Det er muligt, at der de første år med ordningen ikke vil være fuld udnyttelse af refusionsordningen, for der er ofte flere års produktionstid på større filmproduktioner. Det er sandsynligt, at det først er, når vi fra Grønland kan annoncere, at fra 2024 vil der kunne ydes refusion, at de store filmselskaber for alvor begynder at undersøge muligheder for filmproduktion her i landet.

Naalakkersuisuts bemærkninger

I Finansloven for 2023 fremgår det af tekstanmærkningerne til formålskonto 24.10, at der allerede findes en refusionsordning, som har til hensigt at gøre det attraktivt for at optage, producere m.v. film her i landet, for at styrke markedsføringen af Grønland i udlandet. Denne ordning vil også gøre det mere attraktivt for udenlandske filmproduktionselskaber at arbejde i Grønland, og dette vil forhåbentligt også øge beskæftigelsesmulighederne for grønlandske skuespillere, teknikere m.v. og dermed give grønlandske underleverandører mulighed for at byde ind på nye opgaver.

Naalakkersuisut bemærker, at arbejdsgruppen anfører, at ordningen er ukendt, samt at ordningen i praksis ikke er brugbar og bør erstattes af en egentlig lov om refusion i forhold til filmproduktion.

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke holdt møde med Arctic Indigenous Film Fund i 2021, hvor også refundering blev bragt op og Naalakkersuisoq var imødekomende og ville kigge på mulighederne.

Med overskriften: "Vores fremtidige kunstneriske identitet" afholdt Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke kulturseminar i dagene 1.-3. november 2022 i Nuuk. Det var primært kunsten og kunstnernes vinkel, der var i fokus under seminaret. Kultur er et bredt område, og seminarets overordnede formål var at se på mulighederne for at styrke området. En af anbefalingerne fra seminaret var, at der etableres en "rebate system" som Island ift. film. Det er en tilskudsordning, hvor filmproduktioner kan få refunderet bestemte procentsatser af beløb i forbindelse med køb af service og vare i Island. (Her er henvisning til Island og deres lov på området: <https://www.government.is/topics/business-and-industry/creative-industries/film-reimbursement-of-production-cost/>).

Naalakkersuisut mener derfor, at det giver god mening med en ny refusionsordning og vil arbejde videre med dette.

6.5 Tv-station

- Støtter nationale produktioner med økonomi og visningsaftaler.
- Støtter derigennem mulighed for udenlandsk produktionsstøtte.

Styrkelse af KNR som national tv-station er en vigtig og integreret del af anbefalingerne til styrkelse af grønlandsk filmproduktion. Styrkelse af grønlandsk filmproduktion er afhængig af, at vi styrker og udvikler alle fire søjler samtidigt – filmfond, institution, refusion og tv-station.

KNR skal have en forpligtelse til at støtte økonomisk og vise grønlandske filmproduktioner. KNR er nødt til at blive løftet økonomisk og filmfagligt, så KNR har kapacitet til at udvælge og støtte grønlandsk produktion af fiktion, dokumentar, animation og kortfilm på grønlandsk. Der er to centrale årsager til, at det er vigtigt, at KNR bliver en aktiv del af vores filmproduktion.

For det første skal KNR som national public-service-station have et konkret ansvar for, at den nationale produktion af film til stadighed kan vokse. KNR skal være vinduet, hvor vi sætter vores egne historier i fokus for hele befolkningen. Det vil for alvor kunne styrke grønlandsk talent.

For det andet er det ofte et krav, at vores egen nationale tv-station er med som finansieringspartner og indgår visningsaftale, hvis en filmproduktion skal kunne opnå udenlandsk støtte. Det er derfor helt afgørende, at KNR får en forpligtelse til at støtte grønlandske filmproduktioner, det være sig fiktion, dokumentar, animation og kortfilm.

I 1975 udgav Det grønlandske TV-udvalg en betænkning "TV i Grønland". Den betænkning dannede grundlag for at Grønlands Radio (i dag KNR) i 1982 begyndte at producere tv-udsendelser. Der er sket forandringer i KNR over de seneste 40 år, men den grundlæggende organisering af

national radio og tv hos KNR er i dag stort set den samme, som blev skitseret i betænkningen i 1975.

Det globale mediebillede og den nationale medieproduktion er forandret kolossalt siden 1975, men KNR er ikke i samme grad fulgt med i de forandringer. Der er et meget stort behov for, at der udvikles et fundamentalt nyt koncept for KNR's organisering og ledelse, så KNR kan begynde at agere proaktivt frem for (som nu) reaktivt på de muligheder og produktioner, som vi har i dag her i landet. Det gælder ikke mindst i forhold til vores grønlandske filmproduktion.

Den forældede organisering af KNR ses blandt andet ved, at hverken i bekendtgørelsen fra 2005 om vedtægt for KNR eller i KNR's public-service resultatkontrakt for 2019-2022 eller i finanslov for 2023 er der anført noget om, at KNR har forpligtelse til at skabe, købe eller vise grønlandske film eller serier. Der er derfor på nuværende tidspunkt ingen forpligtelser for KNR, hverken når det gælder grønlandsk fiktion, dokumentar, animation eller kortfilm.

Da organiseringen blev skitseret i en betænkning i 1975, var der ingen reel grønlandsk filmmiljø eller filmproduktion. Det er der nu, og det er nødvendigt at få indarbejdet plads til vores nationale filmproduktion i organiseringen af KNR. KNR er nødt til at have plads i sin organisering og have forpligtelse til at støtte og vise grønlandske filmproduktioner.

De aktivitetstal, som er anført i finanslov for 2023 for KNR, angiver, at KNR forventes af sende 100 "tv-udsendelser fra andre producenter i Grønland". Der er for det første kun tale om tv-udsendelser, altså ikke om film, og det er en mangel. For det andet er der alene angivet et kvantitativt mål. Det er et stort savn, at der ikke samtidig stilles kvalitative krav til det, som KNR køber fra andre producenter i Grønland. Disse forhold bør der rettes op på.

Det skal i den forbindelse præciseres, at der er stor forskel på tv-udsendelser og film. Film bygger på kreative koncepter, der ikke kun underholder, men også giver seerne noget nyt at tænke over. Ved produktion af film er der fokus på fortælleform, dramaturgi og visualitet. Gennem udnyttelse af det filmiske formsprog skaber film kunstneriske oplevelser. Tv-udsendelser har derimod som udgangspunkt primært til formål at skabe en umiddelbar underholdning her og nu. Ved produktion af tv-udsendelser stilles der ikke de samme krav til form og dybere indhold, som stilles ved produktion af film.

Film og tv-udsendelser er derfor to meget forskellige typer af produktion. Både film og tv-udsendelser har deres berettigelse. Derfor er det meget vigtigt, at KNR begynder at skelne mellem film og tv-udsendelser, og at KNR får en forpligtelse til også at støtte og vise grønlandske filmproduktioner.

Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund, at der nedsættes en bredt sammensat gruppe af fagfolk inden for oplevelseserhverv, public-service, filmproduktion med videre, som er uafhængige af de nuværende interesser i og omkring KNR. Gruppen skal have til opgave at skitsere et forslag til, hvordan et moderne KNR kan organiseres og ledes til gavn for befolkningen og vores igangværende nation building.

Økonomiske konsekvenser

Tv-station i skikkelse af KNR indgår som en væsentlig del af den samlede styrkelse af Grønlands filmproduktion. En nærmere beskrivelse af de konkrete tiltag i forhold til KNR ud fra de anførte anbefalinger ligger udenfor denne arbejdsgruppes opdrag. Økonomi og implementering for tiltag i relation til KNR er således ikke estimeret her.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Arbejdsgruppen mener, at KNR skal have en forpligtelse til at støtte økonomisk og vise grønlandske filmproduktioner. KNR skal som national public-service station have et konkret ansvar for, at den nationale produktion af film til stadighed kan vokse, samt at det ofte er et krav, at vores egen nationale tv-station er med som finansieringspartner og indgår visningsaftale, hvis filmproduktion skal kunne opnå udenlandsk støtte.

Arbejdsgruppen bemærker, at der hverken i public-service resultatkontrakt mellem Naalakkersuisut og KNR samt vedtægterne herfor, ikke er anført, at KNR har forpligtelse til at skabe, købe eller vise grønlandske film eller serier. Og at det heller ikke er anført i finansloven for 2023.

Dertil bemærker Naalakkersuisut, at arbejdsgruppen anbefaler, at der nedsættes en sammensat gruppe af fagfolk inden for oplevelseserhverv, public-service, filmproduktion mv. som er uafhængige af de nuværende interesser i og omkring KNR, som skal have til opgave at skitsere et forslag til, hvordan et moderne KNR kan organiseres og ledes til gavn for befolkningen mv.

I henhold til § 30 i Inatsisartutlov nr. 7 af 8. juni 2014 om radio og tv-virksomhed er KNR en selvstændig offentlig institution. Ifølge § 31 ledes KNR af en bestyrelse, som er KNR's øverste ledelse og har det overordnede ansvar for, at bestemmelser for KNR's virksomhed overholdes. Bestyrelsen har herunder ansvaret for KNR's samlede virksomhed og for public service-kontraktens opfyldelse. Bestyrelsen må ikke udøve indflydelse på den daglige programvirksomhed eller enkeltprogrammer, jf. § 34, stk. 1. Det er redaktionerne, der har ansvaret for den daglige programvirksomhed mv.

I henhold til § 28 i Inatsisartutlov om radio og tv-virksomhed indgår Naalakkersuisut og KNR public-service resultatkontrakt, som fornys for 4 år ad gangen (public service kontrakt). Public service kontrakten er en gensidig aftale mellem 2 parter, som ikke er juridisk bindende.

I kapitel 4 i Inatsisartutlov nr. 7 af 8. juni 2021 om radio og tv-virksomhed er der en række bestemmelser, der vedrører formål og opgaver for KNR. Og der er ikke nogen lovgivningsmæssig hindring for at vise grønlandske filmproduktioner fra KNR. Til dette bemærker Naalakkersuisut, at KNR allerede har mulighed for at indgå aftale med filmproducenter mv.

Naalakkersuisut bemærker, at KNR er en selvstændig offentlig institution, som navnlig i relation til sin programvirksomhed er sikret uafhængighed fra Naalakkersuisut og Inatsisartut. Dette skyldes hensynet til at sikre en fri presse, som er uafhængig og som selv vælger de emner, den ønsker at

fokuserer på og rapportere om uden indblanding fra centralmagten. Der bør derfor af respekt for denne uafhængighed også generelt udvises varsomhed med lovgivningsmæssigt at gøre indskrænkninger i den frihed, der følger af uafhængigheden.

6.6 Redskaber

For at funktionerne i form af de fire søjler kan give den ønskede styrkelse af filmmiljøet, skal der være en række redskaber på plads. Her skal anføres syv af de vigtigste redskaber.

6.6.1 Filmhus

- Sikrer fast fysisk base for vores filmmiljøinstitutioner.
- Nødvendigt med en fysisk infrastruktur.

Som institutioner skal Grønlands Filminstitut og Grønlands Filmkommission placeres i fysiske rammer. Arbejdsgruppen vurderer, at det er bedst i første omgang at leje passende faciliteter til de to institutioner i Nuuk og meget gerne sammen med Filmiliortarfik.

I betænkningen afgivet af udvalg for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke til punkt FM2022/75 henvises til, at bygningen på adressen Pukuffik 7 kan anvendes. Arbejdsgruppen har besigtiget bygningen og har haft drøftelser med ejerne om mulighederne for at leje hele bygningen. Ejerne er interesserede i at udleje hele bygningen til brug for kunst- og kulturvirksomhed.

Arbejdsgruppen anbefaler, at hele bygningen Pukuffik 7 lejes med henblik på at etablere et kunstens og kulturens hus.

I 2023 priser forventes den årlige husleje at ligge omkring 1.700.000 kr. Hele bygningen er på 1.200 m² fordelt på tre etager. Lejeprisen per kvadratmeter er omkring 1.400 kr./år. Det er en relativ lav pris set i forhold til andre muligheder for at leje lokaler i Nuuk. Der er et depositum på tre måneders husleje. Lejemålet overtages uden færdiggjort indretning af skillevægge, køkken m.m. Det vil derfor koste noget at sikre indretning af stuen og første sal i bygningen.

På nuværende tidspunkt lejer EPI og Filmiliortarfik kælderens på 255 m². Det er sikret, at dette lejemål kan opsiges og overføres i det samlede lejemål for hele bygningen.

Arbejdsgruppen anbefaler, at Filmhuset skal stå som lejer af bygningen og skal have ansvar for at administrere bygningen herunder fremleje af kontor- og arbejdsplads. Større lejere vil blive EPI, Filmiliortarfik, filminstitut og filmkommission. Derudover er der gode muligheder for udlejning af kontor- og arbejdsplads til kulturproducerende virksomheder. Der er aktuelt et stort behov blandt kulturproducerende virksomheder for at få adgang til at leje sig ind i passende lokaler. Det behov vil kunne opfyldes for mange virksomheder ved leje af Pukuffik 7. De mindre lejemål vil kunne bidrage til den samlede lejeudgift med op mod 50 %. Der er desuden mulighed for at etablere mindre cafedrift i bygningen.

Samlet set vil et lejemål af hele Pukuffik 7 blive en ganske markant styrkelse ikke blot af det grønlandske filmmiljø men også af grønlandsk kunst- og kulturvirksomhed generelt. Det vil kunne give et stort løft til de grønlandsk oplevelseserhverv meget bredt.

Særskilt for et Grønlands Filminstitut og for en Grønlands Filmkommission vil det samlede lejemål af Pukuffik 7 være en ideel platform for at kunne sikre et meget tæt samarbejde med det grønlandske filmmiljø. Det vil desuden være med til at skabe en hidtil uset synergieffekt på hele kunst- og kulturområdet.

Det er nødvendigt med en overordnet organisering af de enheder, der her lægges op til at blive etableret. I andre sammenhænge etableres der en bestyrelse for hver enhed. Det kunne også være modellen her, men det vil risikere at kunne blive Tordenskjolds soldater, hvis der skulle udpeges en bestyrelse til både filminstitut, filmkommission og filmhus.

Der vil være både ressourcemæssige og koordineringsmæssige fordele ved at sammenlægge i alt fald de tre anførte enheder under en samlet bestyrelse, nemlig filminstitut, filmkommission og filmhus. Det kunne overvejes at søge også at lægge Filmværkstedet, Filmiliortarfik, under den samme bestyrelse.

Bestyrelsen vil få mange strategiske opgaver at se til, og det vil stille krav om en professionaliseret bestyrelse. Honorering af bestyrelsen bør derfor ligge på niveau med den honorering, som gives til Visit Greenland, hvilket er 150.000 kr. i formandsvederlag, 75.000 kr. til næstformanden og 50.000 kr. til eksempelvis tre menige bestyrelsesmedlemmer.

Økonomiske konsekvenser

Filmhus i form af 'Kunstens og Kulturens Hus' på Pukuffik 7 skal huse større institutioner og organisationer som Grønlands Filminstitut, Grønlands Filmkommission, Filmiliortarfik og EPI. Derudover skal kulturproducerende erhverv kunne leje kontor- og arbejdspladser.

Midler til indgåelse af lejekontrakt samt til etablering og drift af Pukuffik 7 bør sikres i foråret 2023. Pukuffik 7 står på nuværende tidspunkt tom og er klar til indflytning nu. Kommercielle virksomheder har også vist interesseret for at leje hele bygningen, så muligheden for at indgå lejemål med henblik på at etablere 'Kunstens og Kulturens Hus' på adressen Pukuffik 7 vil muligvis ikke være til stede fra efteråret 2023.

Drift af Pukuffik 7 skal sikres. Midler til drift af Filmhus bør indarbejdes i finanslov 2024. Der kan påregnes indtægter på fremleje af lokalefaciliteter.

Husleje	1.700.000 kr.
Administration (en ansat, løn m.m.)	700.000 kr.
Forbrug (el, vand, kopimaskine, internet, rengøring m.m.)	800.000 kr.
Inventar (drift af kopimaskine, løbende nyindkøb m.m.)	300.000 kr.
Vedligeholdelse	300.000 kr.
Fremleje, 4 lejere á 25.000 kr./md (indtægt)	-1.200.000 kr.
Fremleje, 10 lejere á 5.000 kr./md (indtægt)	-800.000 kr.

I alt i årligt driftstilskud til Filmhus på finanslov 1.800.000 kr.

Med resultatkontrakten forslås for drift i 2023:

Husleje i 8 måneder	1.134.000 kr.
Administration i 8 måneder – igangsættelse af Filmhus (løn m.m.)	500.000 kr.
Forbrug (el, vand, kopimaskine, internet, rengøring m.m.)	400.000 kr.
Fremleje, 2 lejere á 25.000 kr./md (indtægt) i 8 måneder	-400.000 kr.
Fremleje, 2 lejere á 25.000 kr./md (indtægt) i 4 måneder	-200.000 kr.
Fremleje, 10 lejere á 5.000 kr./md (indtægt) i 6 måneder	-400.000 kr.
I alt i driftstilskud til Filmhus i 2023	1.034.000 kr.

Etablering af Pukuffik 7 som 'Kunstens og Kulturens Hus' fordrer en række engangsudgifter:

Depositum	425.000 kr.
Indretning af bygningen (trækning af strøm m.m.)	500.000 kr.
Flytbare skillevægge m.m.	300.000 kr.
Inventar (kopimaskine, andet nyindkøb m.m.)	500.000 kr.
Køkken/Cafe (skal forhandles med ejer)	100.000 kr.
Ekstra toiletter (skal forhandles med ejer)	100.000 kr.
I alt i etableringstilskud for til etablering af Filmhus	1.925.000 kr.

Med resultatkontrakten forslås for etablering af Filmhus i 2023 og 2024:

I alt i etableringstilskud til Filmhus i 2023	1.000.000 kr.
I alt i etableringstilskud til Filmhus på finanslov 2024	925.000 kr.

[Naalakkersuisuts bemærkninger](#)

Naalakkersuisut er enig med arbejdsgruppen i, at det både vil være ressourcemæssigt og koordineringsmæssigt en fordel at samtænke de foreslåede institutioner under ét tag, nemlig Filmiliortarfik, filminstitut og filmkommission.

Naalakkersuisut bemærker, at arbejdsgruppen anbefaler, at hele bygningen i Pukuffik 7, hvor kunstnernes paraplyorganisation EPI og Filmiliortarfik blandt andet har til leje, lejes med henblik på at etablere et kunstens og kulturens hus. Dette er i tråd med anbefalingerne fra Naalakkersuisuts kulturseminar i november 2023, hvor overskriften var: "Vores fremtidige kunstneriske identitet". I forhold til organisering af kunstnerne, blev det anbefalet, at der etableres en stærk og ressourcefuld organisation og forbund med forpligtelse og økonomi til rådgivning og koordinering. Naalakkersuisut bemærker samtidig, at et af anbefalingerne fra kulturseminaret var, at EPI skal styrkes og indflydelse styrkes.

Naalakkersuisut håber, at kunsternes paraplyorganisation styrkes samt at der arbejdes for et kunstens og kulturens hus. Naalakkersuisut kan derfor kun opfordre til dette arbejde, da Naalakkersuisut ikke kan etablere foreninger og organisationer. Det skal komme fra udøverne selv.

Derudover mener Naalakkersuisut, at de bygningsmæssige forhold generelt bør vurderes i forbindelse med udarbejdelse af lovgivning på området. Naalakkersuisut vil i den forbindelse vurdere, hvordan de fornødne fysiske rammer bedst tilvejebringes.

6.6.2 Uddannelse

- Sikrer næste generationer af grønlandske filmfolk.
- Nødvendig forudsætning for fortsat udvikling af filmmiljøet.

For at kunne realisere en vedvarende styrkelse af det grønlandske filmmiljø skal der være et konkret fokus på uddannelsesmuligheder inden for filmindustrien. Det er et meget bredt spektrum af kvalifikationer, der er brug for i en samlet filmindustri. I Island var der i 2022 omkring 4.000 personer ansat direkte i den islandske filmindustri, og antallet er stigende.

I den tunge ende er der naturligvis brug for veluddannede producenter, filminstruktører, manuskriptforfattere og filmfotografer. For uddannelse til de professioner er det nødvendigt at tage til udlandet, og det er der allerede flere fra Grønland, som har gjort. Film.gl har indledt en dialog med rektor Tine Fischer ved Den Danske Filmskole. Tine Fischer viser stor interesse for målet at forsøge at tiltrække grønlandske ansøgere.

Der er mange potentielle muligheder i Norden for at få filmuddannelse på forskellige niveauer. Der bør i vores uddannelsesstøttesystem gøres en særskilt indsats for at motivere og støtte vores unge til at tage på erhvervsskolelinjer, på filmkurser, på filmhøjskoler og tilsvarende. Det er nødvendigt, at man dygtiggør sig inden for filmverden, før man kan søge ind på de egentlige filmskoler.

Den generelle dygtiggørelse inden for filmproduktion kan omfatte en masse forskellige arbejdsopgaver. Der er brug for dygtige lysfolk, lydfolk, redigeringsfolk, locationfolk, runnere, fikser og meget andet. Her er der tale om praktiske fag inden for en form for erhvervsuddannelse. Det er derfor ikke nødvendigt med længere boglige uddannelsesforløb.

Der er muligheder for dygtiggørelse inden for film ved nordiske efterskoler, højskoler, erhvervsskoler og tilsvarende. Desværre synes der ikke i vores uddannelsesstøttesystem at være en åbenhed for at yde uddannelsesstøtte til den type uddannelser. På det punkt bør vores uddannelsesstøttesystem gøres meget mere fleksibelt. Det er ikke uddannelsesforløb, som kan taget her i landet, så de unge, der har disse her interesser, bør gives økonomisk mulighed for at tage kortere eller længere uddannelsesforløb i Norden.

Som et konkret eksempel på et mulig nordisk uddannelsessted kunne det særdeles oplagt at give støtte til et års højskoleophold ved filmlinjen på Nordiska folkhögskolan i Kungälv ved Göteborg i

Sverige. Højskolens filmlinje ledes af Inuk Jørgensen, som er den grønlandske filmskaber, der har vundet flest internationale filmpriser. Desværre har der aldrig været grønlandske studerende ved filmlinjen på Nordiska folkhögskolan, hvilket nok primært skyldes vanskeligheder med at få bevilget støtte herhjemme fra til et ophold.

I januar 2023 havnede en grønlandsk studerende ved en nordisk filmskole i en alvorlig situation. På grund af manglende betaling blev den studerende udelukket fra at fortsætte sit studie på filmproduktion linjen på forårssemesteret i 2023. Årsagen til den manglende betaling var, at Grønlands Selvstyre ikke har set grundlag for at yde betaling til filmskolen. Den studerende får ellers SU og har fået sin rejse fra og til Grønland betalt fra Grønlandsk Selvstyre. Med et sådant stift støttesystem mister Grønland værdifulde menneskelige ressourcer.

Vi har mediefag ved GUX, og det er med til at skabe den indledende interesse for at gå ind i filmhvervet. Vores uddannelsessystem er bare ikke gearret på at skabe de nødvendige muligheder for at komme videre derfra. Der er aktuelle eksempler på unge, som har interesse for at skrive filmmanuskripter, og som har vist rigtig gode takter, men som ikke kan finde sparring til, hvordan de kan komme videre med en sådan uddannelse.

Her kunne det være en opgave for de ansatte ved et Grønlands Filminstitut at sparre med studievejledere i, hvordan unge, som måtte have uddannelses-interesser inden for filmverdenen, kan komme videre i et tilpasset uddannelsesforløb.

Økonomiske konsekvenser

Der er ikke anslået udgifter på uddannelsesområdet. Der er ikke skitseret nogen særskilt uddannelsesenhed i Grønland til filmuddannelser. De udgifter, der er forbundet med at sende studerende på uddannelse uden for Grønland, antages allerede indlejret i finansloven.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Naalakkersuisut bemærker, at der er mulighed for at søge støtte til NORDDOK II til kompetence- og netværksopbygning. Formålet er at støtte aktiviteter, der øger kompetencerne blandt personer, som arbejder professionelt med udvikling, produktion, distribution, lancering eller formidling af film på Færøerne eller i Grønland eller til aktiviteter, som er med til at opbygge netværk eller blivende brancheaktiviteter omkring de to landes filmmiljøer. Og støtten kan gives til uddannelse og efteruddannelse samt brancheaktiviteter og netværksopbygning.

Naalakkersuisut håber, at ordningen bliver udnyttet af grønlandske filmaktører.

Arbejdsgruppen bemærker, at der er muligheder for dygtiggørelse inden for film ved nordiske efterskoler, højskoler, erhvervsskoler og tilsvarende. Og arbejdsgruppen bemærker endvidere, at der synes ikke i vores uddannelsesstøttesystem at være en åbenhed for at yde uddannelsesstøtte til den type uddannelser. Og at uddannelsesstøttesystemet bør gøres mere fleksibelt.

I henhold til Inatsisartutlov nr. 12 af 27. november 2011 om uddannelsesstøtte ydes uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende, der gennemgår en studieforbereende uddannelse, en

erhvervsmæssig grunduddannelse eller en videregående uddannelse, hvis uddannelsen er uddannelsesberettigende. I henhold til § 14 i Inatsisartutloven om uddannelsesstøtte kan støtten ydes i form af stipendier, børnetillæg, særydelse, løntilskud til arbejdsgivere og studielån. På videregående uddannelser ydes uddannelsesstøtten inden for en begrænset tidsperiode efter en klippekortmodel.

Naalakkersuisut er opmærksomme på udfordringer vedrørende støtteberettigede uddannelser inden for filmområdet. Udfordringen tager typisk udgangspunkt i, at den ønskede uddannelse eller kursus ikke betragtes som en egentlig erhvervsuddannelse, da uddannelsen eller kurset foregår på f.eks. højskoler.

6.7 Leverance

- Sikrer at det offentlige prioriterer grønlandske leverandører.
- Nødvendigt at prioritere nationale midler til brug her i landet.

De offentlige myndigheder samt ikke mindst de offentligt ejede selskaber har løbende behov for at få produceret materiale med levende billeder til oplysning, formidling, forebyggelse med videre. Det er et ikke reguleret område, hvor der bruges ikke ubetydelige offentlige midler.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der i det offentlige system opstilles retningslinjer for krav til udbud, produktion og leverance ved produktion af sådanne korte udsendelser. For det første bør der være krav til, at opgaver skal udbydes bredt, eksempelvis på en offentligt tilgængelig platform, så alle inden for filmmiljøet har mulighed for at byde på opgaver. For det andet bør det være et krav, at opgaver så vidt muligt gives til grønlandske virksomheder, ligesom det bør være et krav, at produktionen skal ske i Grønland.

Vi har i dag en så god kapacitet og kvalitet på filmområdet, at der generelt ikke er nogen gyldig begrundelse for at give sådanne opgaver til virksomheder, der enten ikke er lokaliseret i Grønland eller, som ikke foretager selve produktionen i Grønland. Det bør være et helt naturligt krav, at offentlige midler til sådanne opgaver skal holdes her i landet med mindre, der er helt konkrete produktionsmæssige årsager til, at produktionen ikke skal ligge i Grønland.

Med blot en minimal regulering omkring offentlig rekvirering af sådanne opgaver vil det give en helt naturlig stimulering af, støtte til og opkvalificering af vores egne filmvirksomheder. I Færøerne er den her type regulering helt grundlæggende, og det ses som en naturlig styrkelse af de færøske filmvirksomhederne.

Økonomiske konsekvenser

Ingen udgifter anført her, da de ligger hos den rekvirerende enhed.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Der tages som udgangspunkt i udbudsloven, jf. Inatsisartutlov nr. 6 af 12. juni 2019 om udbud i forbindelse med indkøb af varer og tjenesteydelser i offentlige myndigheder og institutioner, i

forbindelse med indkøb mv. Formålet er at fastlægge procedurerne for offentlige indkøb, så der gennem en effektiv konkurrence opnås den bedst mulige udnyttelse af de offentlige midler. I henhold til § 2 i Inatsisartutloven står der, at for offentlige myndigheders og institutioners indkøb af varer og tjenesteydelser med en værdi på kr. 500.000 eller derudover skal i offentligt udbud.

På den måde mener Naalakkersuisut, at arbejdsgruppens anbefaling om, at der i det offentlige system opstilles retningslinjer for krav til udbud, produktion og leverance ved produktion af korte udsendelser delvis er imødekommet gennem udbudsloven, for de film, der koster mere end 500.000 kr. at lave.

6.8 Distribution

- Sikrer bred folkelig adgang til grønlandske filmproduktioner
- Nødvendigt at skabe decentrale, fælles kulturoplevelser.

Der er i hele landet blot tre egentlige biografer. Det er i Ilulissat, Sisimiut og Nuuk. Derfor er der en stor del af befolkningen, som ikke umiddelbart har mulighed for at gå i biografen. På den måde går den del af befolkningen glip af muligheden for at se nye film sammen med mange andre.

Det betyder også, at når der er en ny grønlandsk film, så har den ikke mulighed for at tjene så meget hjem på biografbilletter. Det er ellers en af de væsentlige indtægter for en ny film.

Hvis vi tager de bosteder, som har flere end 500 indbyggere, så er der tale om 13 bosteder (Qaqortoq, Aasiaat, Maniitsoq, Tasiilaq, Uummannaq, Narsaq, Paamiut, Nanortalik, Upernavik, Qasigiannuit, Qeqertarsuaq, Qaanaaq og Kangaatsiaq), der ikke har biograf. De 13 bosteder repræsenterer til sammen en befolkning på omkring 20.000 indbyggere.

Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at der etableres en form for moderne rejsende biograf, som skal kunne nå rundt til de 13 anførte bosteder, der ikke har en egentlig biograf. Ideen med en rejsebiograf har været brugt tidligere, og det har altid været meget populært. Midler til en rejsebiografordning kan lægges i filmfonden og kan administreres af filminstituttet.

Økonomiske konsekvenser

Udgiften er lagt i filmfonden.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Naalakkersuisut tager dette til efterretning.

Naalakkersuisut mener, at opgaven med en rejsebiograf må ligge inden for et eventuelt filminstituts område.

6.9 Samarbejde

- Sikrer udvikling af vores filmmiljø ved udenlandsk samarbejde.
- Nødvendigt at prioritere internationale samarbejdsrelationer.

Her i landet vil vi altid kun være en lille filmverden sammenlignet med andre lande. Det skyldes, at vi jo kun er i alt 56.000 indbyggere. Derfor skal vi have særligt fokus på at fremme samarbejde internationalt på mange niveauer. Det vil være den bedste måde fagligt at styrke de filmfolk her i landet, som lever af filmproduktion.

Indenfor filmadministration skal der sikres økonomisk råderum til, at filmværksted, filmkommission og filminstitut har mulighed for at være medlem af nordiske og andre internationale sammenslutninger, og at de har mulighed for årligt at mødes fysisk med deres kollegaer fra andre lande.

Det er et område, som Film.gl allerede har taget fat på. Film.gl er medlem af Nordic Film Commissions, og det har stor betydning for vores muligheder for at blive bedre til filmadministration. I både 2021 og 2022 var Film.gl sammen med de andre nordiske landes filmkommissioner til FOCUS i London, der er Europas største marked for udbud af film locations. Den opgave skal overdrages til Grønlands Filmkommission.

Et andet område, hvor det er meget vigtigt, at vi fra Grønland kan være med, er ved filmfestivaler. Ved filmfestivaler bør både de filmadministrative institutioner og de udøvende filmfolk være med. Det er det vigtigste sted for alle filmprofessionelle at mødes og skabe netværk. Blot som et eksempel, så har Færøernes Filminstitut organiseret, at 17 færøske filmfolk deltager i filmfestivalen Berlinale i februar 2023. Logikken er, at de skal til Berlin for at opleve, hvad der foregår ved en stor filmfestival, så de kan begynde at bruge det aktivt.

Gennem mange år har Film.gl prioriteret at deltage i festivalerne imagineNATIVE i Toronto i Canada og i Berlinale i Berlin i Tyskland. Festivalen imagineNATIVE er verdens største filmfestival for oprindelige folk, og gennem årene har Grønland haft mange film vist på den festival og vi har vundet priser. Festivalen Berlinale er en af de største i Europa, og ved den festival har Film.gl i mange år deltaget i en stand sammen med andre oprindelige folks filmskabere for at promovere vores filmproduktioner.

I samarbejdet med Nordic Film Commissions vil den kommende grønlandske filmkommission nok skulle deltage i flere filmfestivaler for at kunne promovere Grønland som film location. Det bliver sikkert filmfestivalen i Cannes, Berlinale, FOCUS i London og mange flere.

Det tredje meget vigtige samarbejdsområde er omkring konkrete filmproduktioner. Det er meget almindeligt, at flere filmselskaber går sammen om at lave en film. Det kaldes ofte, at man indgår som co-producenter i en produktion. Den type samarbejde har vi allerede set ved Danmarks Radios produktion af Borgen og Historien om Grønland. Der er mange eksempler på samarbejde, hvor filmfolk fra Grønland er direkte involveret i større produktioner.

Det internationale samarbejde, som vi allerede har, og som skal styrkes fremadrettet, er en meget vigtig kilde til, at vi her i landet kan dygtiggøre os som filmprofessionelle. Det er derfor afgørende, at der ved en styrkelse af grønlandsk filmproduktion sikres midler til, at vores filmfolk kan indgå i de forskellige typer af internationalt samarbejde, som er beskrevet her.

Økonomiske konsekvenser

Udgiften er lagt i filmfonden.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Naalakkersuisut tager dette til efterretning.

6.10 Registrering

- Sikrer mulighed for afgift fra udenlandske produktioner.
- Nødvendig for et overblik over udenlandsk aktivitet.

Der kommer hvert år mange udenlandske filmhold til Grønland for at bruge grønlandske lokaliteter eller grønlandske flora og fauna samt geografi og klima til kommercielle filmproduktioner. Blandt andre Film.gl får mange henvendelser om planer om sådanne filmproduktioner i Grønland.

F.eks. har der været en henvendelse fra et kommercielt filmselskab i Storbritannien. Selskabet har fået opgaven fra Disney+ og National Geographic, som er filmkanaler med meget store økonomiske midler til deres produktioner. Henvendelsen her ligner mange andre henvendelser, som Film.gl modtager. De, som har planer om at lave optagelser i Grønland, starter ofte med at spørge hvilke tilladelser, de skal have, for at lave film i Grønland. I eksemplet ovenfor nævnes ligefrem, at de ønsker at vide mere om processen omkring tilladelser til kommerciel filmproduktion. Desværre har Film.gl måttet svare, at de ingen tilladelser behøver, og at de ikke behøver at betale noget for at komme her til Grønland for at lave optagelser til en kommerciel filmproduktion, der efter al sandsynlighed har et budget på flere millioner dollars.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der vedtages retningslinjer, som for det første stiller krav om, at alle, der i professionelt eller kommercielt regi ønsker at filme i Grønland, skal ansøge om tilladelse til at filme. Samtidig skal der være hjemmel til, at der kan opkræves en registrerings- og tilladelsesafgift til alle, som i professionelt eller kommercielt regi ønsker at filme i Grønland.

For det første vil det give myndighederne mulighed for at få et rimeligt overblik over hvor og hvor mange filmhold, der årligt kommer til Grønland for i professionelt eller kommercielt regi at filme her i landet. Det er en vigtig information at have blandt andet i relation til at vide, hvor der allerede har været filmhold for at lave optagelser.

For det andet vil registrerings- og tilladelsesafgiften kunne give en mindre indtægt til landskassen. Alt efter hvor stor afgiften sættes, vil det muligvis kunne give en årlig indtægt i omegnen af 100.000 kr. Afgiften bør ikke sættes alt for lavt. Afgiften skal nemlig også være med til at signalere, at vi her i landet mener, at landets skønhed er en afgift værd, når den skal indgå i en professionel eller kommerciel produktion.

Der er allerede krav om, at der skal indsendes ansøgninger til forsknings-, sports- og turistekspeditioner i Grønland. Der er ikke krav om ansøgning, når det gælder filmproduktion. Det bør der rettes op på, og ansvaret for opgaven kan placeres i et Grønlands Filminstitut.

Økonomiske konsekvenser

Udgiften er lagt i Grønlands Filminstitut.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Naalakkersuisut er enig i arbejdsgruppens anbefaling om, at der vedtages retningslinjer, som stiller krav om, at alle, der i professionelt eller kommercielt regi ønsker at filme i Grønland, skal ansøge om tilladelse til at filme. Denne opgave kan med fordel blive varetaget af et filminstitut.

Naalakkersuisut er også enig i arbejdsgruppens anbefaling om, at der opkræves en registrerings- og tilladelsesafgift til alle, som i professionelt eller kommercielt regi ønsker at filme i Grønland.

Naalakkersuisut tager anbefalinger med i det videre arbejde med styrkelse af filmproduktion i Grønland.

6.11 Arkiv

- Sikrer bevarelse af vores film som national kulturarv.
- Nødvendigt for at vores filmproduktion kan ses i fremtiden.

Der er i det grønlandske filmmiljø eksempler på, at grønlandske filmproduktioner er gået tabt. Der er eksempler på film, som er lavet her i landet inden for de seneste 20 år, men som i dag ikke længere eksisterer i den form, som de blev skabt. Det er et ærgerligt kulturtab.

Det har naturligvis noget at gøre med, at den enkelte filmskaber ikke altid har været tilstrækkelig opmærksom på at sikre, at der blev lavet sikkerhedskopier af en filmproduktion. Men det har også noget at gøre med, at vi her i landet ingen reel regulering har af sikring af vores grønlandske filmproduktion. Ingen af vores nationale kulturbevaringsinstitutioner (nationalarkiv, nationalmuseum og nationalbibliotek) håndhæver en specifik forpligtelse til at sikre arkivering af vores filmproduktioner eller har faciliteter til et sådant arkiv.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der af hensyn til vores historie og sikring af vores kulturarv skal udformes lovmæssige bestemmelser om sikring af vores filmproduktion for eftertiden. Som det ses i nogle andre lande, så kan sådan en arkivforpligtelse placeres ved et nationalt filminstitut.

I praksis vil vi her i landet nok skulle indgå samarbejdsaftaler med andre lande om sikring af vores filmmæssige kulturarv. Det vil nemlig nok være for dyrt at opbygge den nødvendige arkivfunktion alene til de få grønlandske film. Det vigtige i den forbindelse er, at der skal være en institution, som skal have det formelle ansvar for at sikre aftaler om adgang til at benytte arkivfaciliteter til den filmmæssige del af vores kulturarv.

Økonomiske konsekvenser

Drift af Grønlands filmarkiv.

Husleje – funktionen tilknyttes Grønlands Filminstitut

0 kr.

Filmarkivar (løn m.m.)

600.000 kr.

Rejseaktivitet (rejser og ophold)	100.000 kr.
Driftsudgifter	100.000 kr.
Samarbejdsaftaler med andre filmarkiver	100.000 kr.
I alt i årligt driftstilskud til filmarkiv på finanslov	900.000 kr.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Arbejdsgruppen anbefaler, at der af hensyn til vores historie og sikring af vores kulturarv skal udformes lovmæssige bestemmelser om sikring af vores filmproduktion for eftertiden, og at denne arkivforpligtelse placeres ved et nationalt filminstitut.

I henhold til inatsisartutlov nr. 8 af 8. juni 2014 om biblioteksvæsenet er der indsat bestemmelser vedrørende pligtaflevering. I § 21 er det bestemt, at det påhviler den, som fremstiller færdige eksemplarer af bøger, aviser, tidsskrifter, årsberetninger, samt cd-rommer, videoer, dvd'er og fonogrammer til udgivelse, at aflevere 3 eksemplarer af hver udgivelse til Nunatta Atuagaateqarfia.

Naalakkersuisut mener, at anbefalingen om et filmarkiv allerede er imødekommet gennem inatsisartutlov om biblioteksvæsenet. Naalakkersuisut vil ved en kommende revision af Inatsisartutloven om biblioteksvæsenet vurdere, om der under hensyn til den teknologiske udvikling er behov for at præcisere bestemmelsens anvendelsesområde.

6.12 Overgangsordning

- Muliggøre samarbejde mellem Filmiliortarfik, EPI og Film.gl.
- Bør sikres i starten af 2023, så arbejdet kan komme i gang.

For at der hurtigt kan skabes den ønskede og nødvendige fremdrift omkring styrkelse af grønlandsk filmproduktion, foreslår arbejdsgruppen, at der senest den 1. maj 2023 indgås et samarbejde mellem Naalakkersuisut og Film.gl i form af en resultatkontrakt for 2023.

6.12.1 Resultatkontrakt

Udgangspunktet for resultatkontrakten bør være, at resultatkontrakten skal sikre, at der i 2023 kan blive opbygget den skitserede filmindustri-basisinfrastruktur med etablering af Filmhus, filminstitut og filmkommission.

Dette skal sikres, ved at der med virkning fra den 1. maj 2023 indgås aftale om leje af hele bygningen på adressen Pukuffik 7, og at der senest den 1. maj indgås en resultatkontrakt mellem Naalakkersuisut og Film.gl.

Resultatkontrakten kan anvise samarbejde mellem Film.gl, EPI og Filmiliortarfik om realisering af planerne med hele Pukuffik 7 som Filmhus i form af 'Kunstens og Kulturens Hus'. Det skal dog være helt klart beskrevet, hvem der har ansvaret over for Naalakkersuisut for at sikre, at planerne gennemføres til tiden som beskrevet.

Der afsættes lønmidler til, at der kan indgås aftale med en person om at sikre de første skridt, som vil være at sikre ansættelse af en administrator af Kunstens og Kulturens Hus. Denne administrator vil have som sin primære opgave i 2023 at sikre etableringen af nødvendige faciliteter i bygningen samt at sikre udlejning af kontor- og arbejdspladser til kulturproducerende virksomheder.

Desuden skal resultatkontrakten omfatte etableringen af Grønlands Filminstitut og Grønlands Filmkommission ved at sikre ansættelse af en direktør for Grønlands Filminstitut og en filmkommissær for Grønlands Filmkommission. Disse to personer vil fra ansættelsen skulle overtage ansvaret for i sidste del af 2023 at opbygge de to nye institutioner i samarbejde med de øvrige aktører i 'Kunstens og Kulturens Hus'.

Særskilt skal resultatkontrakten sikre, at vi fra Grønland kan fortsætte med at varetage de samarbejdsforpligtelser, som allerede er indgået og sikre igangsættelse af nye forpligtelser. Disse forpligtelser omfatter blandt andet følgende:

* Filminstitutter.

Gennem en årrække har Film.gl opbygget et netværk med en række filminstitutter. Særligt er der et tæt partnerskab med International Sámi Film Institute. Nunavut Film Development Corporation og Faroese Film Institute. Der bør desuden igen forsøges at skabe samarbejde med Det Danske Filminstitut. Ansvaret for fortsættelse af det tætte partnerskab med andre filminstitutter skal i 2023 flyttes fra Film.gl til Grønlands Filminstitut.

* imagineNATIVE.

Filmfestivalen imagineNATIVE er verdens største filmfestival for oprindelige folk. Film.gl har i en lang årrække støttet imagineNATIVE festivalen, og Grønland har haft mange film på festivalen. Det er vigtigt, at det tætte bånd mellem Grønland og imagineNATIVE sikres fortsættelse. Det overordnede ansvar for fortsættelse af de tætte bånd til imagineNATIVE skal i 2023 flyttes fra Film.gl til Grønlands Filminstitut.

* Nordisk Filmcamp.

Film.gl har etableret samarbejde med nordiske børnefilm-klubber. I 2022 deltog Grønland for første gang med fire unge personer på en uges nordisk filmcamp. Film.gl har allerede fortalt, at Grønland planlægger at deltage også i 2023. Ansvaret for Grønlands deltagelse i Nordisk Filmcamp skal i 2023 flyttes fra Film.gl til Grønlands Filminstitut.

* Nordisk Råds Filmpris.

I foråret 2022 blev Film.gl formelt godkendt af Naalakkersuisut og Nordisk Film og TV Fond som den organisation, der kan indstille en grønlandsk film til Nordisk Råds Filmpris. 2023 er det første år, hvor Grønland har mulighed for at indstille en grønlandsk film. Det er intentionen, at vi skal indstille en grønlandsk film i 2023. Derfor er det meget vigtigt, at Grønland er repræsenteret ved Filmfestivalen i Haugesund i Norge til august, hvor de nominerede film bliver offentliggjort. Ansvaret for at nominere en grønlandsk film til Nordisk Råds Filmpris skal i 2023 flyttes fra Film.gl til Grønlands Filminstitut.

* Oscars-komite.

I 2022 blev der etableret en Greenland Oscars Committee. I skrivende stund er ansøgning om godkendelse af komiteen under behandling ved The Academy i Hollywood. Det er forventningen, at komiteen bliver godkendt. Det vil betyde, at Grønland i 2023 vil kunne indstille en grønlandsk film til oscarnominering. Ansvar for Greenland Oscars Committee skal i 2023 flyttes fra Film.gl til Grønlands Filminstitut.

* Young Audience Award.

I 2021 og 2022 har Grønland haft stor succes og international bevågenhed omkring sin deltagelse i European Film Awards' særlige uddeling af Young Audience Award. Film.gl har i et eksemplarisk samarbejde med Ilimmarfik i nu to år deltaget med en grønlandsk jury bestående af unge filminteresserede i alderen 12-15 år. Grønland planlægger også at deltage i 2023. Ansvar for Grønlands deltagelse i Young Audience Award skal i 2023 flyttes fra Film.gl til Grønlands Filminstitut.

* Nordic Film Commissions.

På trods af, at Film.gl ikke er en egentlig filmkommission, har Film.gl siden 2020 haft mulighed for at være medlem af Nordic Film Commissions. Det har været et meget givtigt medlemskab. Film.gl har fået et særdeles nyttigt nordisk netværk gennem sit medlemskab. Medlemskabet af Nordic Film Commissions skal i 2023 flyttes fra Film.gl til Grønlands Filmkommission.

* FOCUS, London.

Dette er det største marked i Europa for lande og regioner til at promovere deres område som location for fremtidige filmproduktioner. Det er ved location markeder som FOCUS, at store Blockbuster film ofte får ideer til, hvor de næste gang kan lave optagelser på locations, der aldrig tidligere har været benyttet i større film. Her vil Grønland i løbet af de kommende år kunne få et gennembrud som nyt location land. Ansvar for at promovere Grønland som location land skal i 2023 flyttes fra Film.gl til Grønlands Filmkommission.

Der er desuden andre aktiviteter i regi af Film.gl, som det vil være naturligt at samarbejde med de nye institutioner om eller at overdrage til de nye institutter.

Økonomiske konsekvenser

Resultatkontrakt. I afsnit 6.12 er beskrevet arbejdsgruppens forslag til resultatkontrakt for 2023. Resultatkontrakten indgås senest den 1. maj 2023 mellem Naalakkersuisut og Film.gl. Film.gl får til ansvar at igangsætte etablering af Filmhus, Grønlands Filminstitut og Grønlands Filmkommission. Det indebærer blandt andet ansættelse af administrator ved Filmhus, direktør ved Filminstitut og filmkommissionær ved filmkommission. Desuden indebærer det sikring af indgåelse af lejekontrakt for hele bygningen på adressen Pukuffik 7.

Oversigt over udgifter i 2023 jævnfør de ovenfor anførte specifikationer:

I alt i etableringstilskud for Filminstitut og Filmkommission i 2023	200.000 kr.
I alt i driftstilskud til Grønlands Filminstitut i 2023	600.000 kr.

I alt i driftstilskud til Grønlands Filmkommission i 2023	650.000 kr.
I alt i driftstilskud til bestyrelsen i 2023	250.000 kr.
I alt i driftstilskud til Filmhus i 2023	1.034.000 kr.
I alt i etableringstilskud til Filmhus i 2023	1.000.000 kr.
Alt i alt økonomisk omfang af resultatkontrakt i 2023	3.734.000 kr.

Naalakkersuisuts bemærkninger

Naalakkersuisut bemærker, at en resultatkontrakt er en aftale mellem en offentlig myndighed og en institution eller en enhed som f.eks. en styrelse. Kontrakten sætter typisk konkrete mål for de resultater, der skal nås i løbet af kontraktens periode. I andre tilfælde har Naalakkersuisuts f.eks. en resultatkontrakt, der varer 4 år, som eksempelvis med KNR og Grønlands Idrætsforbund.

Naalakkersuisut forestiller sig, at et eventuelt filminstitut med filmkommissær og filmværksted i første omgang praktisk etableres før en eventuel resultatkontrakt udarbejdes. Der vil i forbindelse med det lovforberedende arbejde i øvrigt også blive vurderet, om det findes hensigtsmæssigt, at der skal indgås resultatkontrakt med filminstituttet. Der vil dog i første omgang være behov for at præcisere, hvad Naalakkersuisut skal etablere og estimere det økonomiske og administrative konsekvenser for at få det indarbejdet i finanslovsprocessen.

7. Finansiering

Nedenfor gengives arbejdsgruppens forslag til finansiering af anbefalingerne.

Da der indtil nu ikke har været afsat midler i finansloven til det grønlandske filmområde, vil det helt naturligt skulle overvejes, om allerede allokerede midler på finansloven måtte kunne bidrage mere bæredygtigt og produktivt, end de gør nu, ved at blive flyttet til filmområdet.

Arbejdsgruppen foreslår, at blandt andet de nedenfor oplyste hovedkonti i finansloven kunne blive inddraget i overvejelser om, hvor der måtte kunne hentes midler til styrkelse af det grønlandske filmområde. En gennemgang kunne ske ud fra princippet om, at offentlige midler bør bidrage bedst muligt til udvikling af vores samfund.

Hovedkonto 40.94.16

Tilskud til lokal Radio- og lokal-TV virksomhed 1.941.000 kr.

Lokale tv-virksomheder havde deres storhedstid frem til, at KNR i 1982 begyndte at sende tv til hele landet. Det kunne overvejes, om nogle af de midler kunne inddrages i styrkelse af det grønlandske filmområde.

Hovedkonto 40.40.01

Uddannelsesstyrelsen 45.160.000 kr.

Inden for Uddannelsesstyrelsen ligger undervisningsmiddelforlaget Ilinnusiorfik. Det kunne overvejes, om nogle af midlerne til undervisning kunne lægges i Grønlands Filmfond til produktion af film til oplysnings- og undervisningsbrug. Under filmfonden er i beskrivelsen ovenfor foreslået 500.000 kr. til det formål.

Hovedkonto 40.94.21

Tilskud fra Grønlands andel af omsætningen i Danske Spil A/S 38.153.000 kr.

Under denne hovedkonto modtager Grønlands Idrætsforbund årligt 18.451.000 kr. Det kunne overvejes på lige fod med idræt i Grønland at anerkende den kulturproducerende del af filmproduktion i Grønland og dermed allokere midler til Grønlands Filmfond herfra.

Hovedkonto 40.95.01

Andre tilskud til kunst og kultur 13.685.000 kr.

Indtil 2022 var der særskilt afsat 3.616.000 kr. til filmvirksomhed. Mod filmområdets ønsker blev disse midler fra 2022 overført til Grønlands Kunstfond. Derved mistede filmområdet det eneste særskilte beløb på finansloven til filmproduktion. Det har vist sig at være til stor skade for den bevilgede støtte til grønlandsk filmproduktion. De 3.616.000 kr. bør allerede i 2023 flyttes fra Grønlands Kunstfond til Grønland Filmfond.

Desuden kunne det overvejes at overføre til Grønlands Filmfond driftsmidler på 1.000.000 kr., der årligt ydes til Filmiliortarfik. Her må målet være, at der kan etableres flere filmværksteder.

Hovedkonto 64.10.32

Turismeudvikling og erhvervsfremme 28.783.000 kr.

Da filmområdet er tæt beslægtet med turismeområdet, kunne det være relevant at overveje, om nogle af de allokerede midler til Visit Greenland eller Nalik Ventures med fordel kunne øremærkes eller flyttes til filmområdet. Særskilt er der under denne hovedkonto 1.700.000 kr. til 'Øvrige erhvervsfremme initiativer'. Her kunne det være oplagt at se på, hvordan filmområdet måtte kunne tilgodeses med midler derfra.

Hovedkonto 64.10.27

Erhvervsudviklings- og markedsføringsprojekter 1.827.000 kr.

Tekstbidraget til denne hovedkonto indledes med. "Naalakkersuisuts målsætning er at arbejde for udvikling af flere erhvervspotentialer. Målet er, at disse fremover skal bidrage positivt til den økonomiske udvikling og til skabelse af nye arbejdspladser i Grønland. I den nuværende økonomiske situation er det væsentligt at udvikle flere spor for en positiv fremtidig erhvervsudvikling."

Denne målsætning er som skabt til at se nærmere på filmområdet, som uomtvisteligt repræsenterer et nyt erhvervspotentiale, som har udsigt til at kunne bidrage positivt til den økonomiske udvikling og til skabelse af nye arbejdspladser i Grønland.

Hovedkonto 87.11.09

Transportkommissionen – forundersøgelser 2.000.000 kr.

Med transportkommissionens overordnede målsætning for øje kunne det være relevant at overveje, om midler til filmområdet herfra kunne være med til at fremme målsætningen.

Der er også andre midler på finansloven, som det kunne være relevant at overveje, om de kunne give et bedre samfundsbidrag ved at indgå i en styrkelse af grønlandsk filmproduktion.

[Naalakkersuisuts bemærkninger](#)

Naalakkersuisut bemærker, at arbejdsgruppen har kigget på forskellige hovedkonti i finansloven for at komme med forslag til finansiering af de 14 anbefalinger til at styrke filmproduktionen i Grønland.

Naalakkersuisut anbefaler, at en evt. etablering af et filminstitut mv. skal ske med koordinering af finanslovsprocessen. Der vil i denne forbindelse blive foretaget en konkret vurdering af, hvordan finansiering kan ske, herunder i hvilket omfang det måtte være hensigtsmæssigt at foretage omprioriteringer.